

Voluntary assignment. Dobrovolné postoupení. Postoupení ve prospěch věřitelů provedené dlužníkem dobrovolně, na rozdíl od nuceného postoupení, které se uskutečňuje na základě zákona při konkursním řízení. Takové postoupení představuje postoupení dlužníka majetku do správy k obecnému splacení jeho dluhů, na rozdíl od převodu majetku na určitého věřitele k zaplacení jeho pohledávky nebo převodu cestou vedlejšího zajištění (collateral security, tj. záruky podložené cennými papíry) nebo hypotéky.

Assignor. Převodce, postupitel. Osoba, která postupuje jiné osobě majetek nebo jej na ni převádí. Viz Grantor.

Assignor estoppel. Překážka uplatnění práva převodce. V patentovém právu zabráňuje tato doktrína tomu, kdo postoupil práva z patentu, v tom, aby později mohl tvrdit, že to, co postoupil, bylo neplatné. Diamond Scientific Co. v. Ambico Inc., C. A. Fed., 848 F.2d 1220.

Assigns. Nabyvatelé; ti, na které je, bude nebo může být převeden majetek. Užíváno např. jako obrat v listinách „heirs, administrators, and assigns to denote the assignable nature of the interest or right created“ (dědické, správci pozůstalosti a nabyvatelé k označení převoditelné povahy vytvořeného nároku nebo práva). Obecně zahrnuje všechny ty, kteří buď přímo nebo nepřímo něco dostávají od převodce nebo podle jeho dispozic, ať již na základě převodní listiny, odkazu, smrti nebo právního úkonu.

Assisa. Ve starém anglickém a skotském právu assize nebo assise (výjezdní zasedání soudu); druh poroty nebo vyšetřovací komise; writ (nařízení soudu); zasedání soudu; nařízení nebo zákon; stanovená nebo zvláštní doba, počet, množství, jakost, cena nebo váha; poplatek, pokuta nebo daň; reálná (věcná) žaloba; název writu. Viz Assize.

Assisa armorum. Nařízení o zbraních. Zákon nebo nařízení požadující držení zbraní za účelem společné obrany.

Assisa cadere. Neuspět při soudním jednání; tzn. dostat zamítnutou žalobu. 3 Bl. Comm. 402.

Assisa cadit in juratum. Jednání padá (přechází) na porotu; tzn. spor má být předložen k rozhodnutí porotě.

Assisa continuanda. Ať jednání pokračuje. Starý writ adresovaný soudcům na pokračování případu, pokud určité skutečnosti, které jsou předmětem sporu, nemohly být včas prokázány stranou, která je tvrdí.

Assisa de Clarendon. Nařízení z Clarendonu. Zákon nebo nařízení vydané v desátém roce vlády Jindřicha II., na základě nichž osoby, které byly obviněny z jakéhokoli odporného trestného činu a nebyly schopny se očistit, a musely opustit zemi, dostaly možnost čtyřicet dní zůstat a pokusit se o to, získat od svých přátel podporu pro své zaopatření v exilu.

Assisa de foresta. Nařízení o lese; zákon upravující příkazy, které je třeba zachovávat v královských lesích.

Assisa de mensuris. Nařízení o mírách. Obecné pravidlo pro váhy a míry, stanovené pro celou Anglii Richardem I. v osmém roce jeho vlády.

Assisa de nocumento. Nařízení o rušení (nuisance); writ za účelem skončení nebo nápravy rušení.

Assisa de utrum. Dosl. nařízení o tom, které z obojího. Zastaralý writ, který je předvídan pro kněze farnosti, jehož předchůdce zcizil pozemky a renty k této farnosti náležející.

Assisa friscæ fortiae. Nařízení o čerstvé platnosti (assise of fresh force), viz toto heslo.

Assisa mortis d'ancestoris. Nařízení o smrti předka (assise of mort d'ancestor), viz toto heslo.

Assisa novae disseysinae. Nařízení o novém protiprávním odnětí držby (assise of novel disseisin), viz toto heslo.

Assisa panis et cerevisiae. Nařízení o chlebu a pivu. Název zákona vydaného v padesátém prvním roce vlády Jindřicha III., obsahující pravidla pro prodej chleba a piva; někdy nazývané „statute of bread and ale“ (zákon o chlebu a pivu).

Assisa proroganda. Nařízení odročit zasedání. Zastaralý writ, který byl určen soudcům jmenovaným k soudnímu zasedání, aby přerušili jednání z důvodu, že strana tohoto jednání je v králových službách.

Assisa ultimæ præsentationis. Nařízení o konečné prezentaci (assise of darrein presentment), viz toto heslo.

Assisa venalium. Nařízení o prodejních komoditách nebo věcech vystavených k prodeji.

Assise. Viz Assize.

Assist. Pomoci; napomáhat; dodat odvahu nebo podporu k; zúčastnit se jako pomocník. Přispět úsilím k úplnému uskutečnění konečného cíle, který zamýšlejí provést ti, kteří se věci zabývají.

Assistance nebo **(assistants), court of.** Viz Court of Assistants.

Assistance of counsel. Pomoc obhájce. Šestý dodatek k federální Ústavě, zaručující obviněnému v trestním řízení „assistance of counsel“ (pomoc obhájce) k jeho obraně, znamená skutečnou pomoc, na rozdíl od zlé víry, přetvářky, pouhé zámlinky nebo nedostatku příležitosti k poradám a přípravě. Fed. R. Crim. P. (Federální pravidla pro trestní řízení) 44; 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 3006A; Gideon v. Wainwright, 372 U.S. 335, 83 S. Ct. 792, 9 L. Ed.2d 799; Geders v. U. S., 425 U.S. 80, 96 S. Ct. 1330, 47 L. Ed.2d 592. Viz Assigned counsel; Counsel, right to; Miranda Rule.

Assistance, writ of. Viz Writ of assistance.

Assistant. Zástupce, pomocník nebo podřízený; jako např. pomocný poradce (assistant assessor). Ten, kdo stojí při někom jiném a pomáhá mu. Běžně se vztahuje k zaměstnanci, jehož povinností je pomoci svému nadřízenému, na něhož se musí obrátit v případě potřeby mít způsobilost k jednání. State ex rel Dunn v. Ayers, 112 Mont. 120, 113 P.2d 785, 788.

Assisus. Pronajatý nebo propachtovaný z důvodu zvláštního nařízení; tzn. zaplacení určité nařízené renty v penězích nebo naturáliích.

Assize nebo **assise** (zastarale). Porotní soud. Starý druh soudu, sestávající z určitého počtu mužů, obvykle dvacíti, kteří byli svoláváni k projednání sporného případu a vykonávali funkce poroty s výjimkou toho, že vynášeli rozhodnutí na základě svého vlastního šetření a nikoli na základě předložených důkazů. Ze skutečnosti, že společně zasedali (*assideo*), byli nazýváni „assize“. Soud složený ze shromáždění rytířů a jiných vládních mužů, s baronem nebo soudcem, na určitém místě v určenou dobu. Výrok nebo rozsudek porotců nebo vyšetřovatelů soudu. 3 Bl. Comm. 57, 59.

V pozdějším anglickém právu byl název „assizes“ nebo „assises“ dáván soudu, době nebo místu, kde soudci tohoto soudu a *nisi prius* (*viz tam*), kteří byli vysíláni se zvláštním pověřením od krále na okresy po království, zasedali za účelem přijímání obžalob a projednávání takových sporných případů, které pocházely od soudů ve Westminsteru, kde byly poté připravovány pro vlastní proces, a to za pomoci poroty z příslušného hrabství. Tito soudci byli nástupci starých „justices in eyre“ (soudců rozhodujících na výjezdních zasedáních). Zasedali na základě následujících čtyř oddělených mocí: (1) pověření pro porotní soudce (Commission of Oyer and Terminer), (2) oprávnění konečného doručení, (3) *nisi prius*, a (4) pověření smířícího soudce (Commission of Peace). V r. 1971 byl zřízen Crown Court (Soud královské Koruny), který nahradil trestní jurisdikci porotních soudů (courts of assize) a veškerou jurisdikci čtvrtletních soudních zasedání (quarter sessions). Porotní soudy byly proto zrušeny.

Cokoli, co je omezeno na jistotu nebo určitost ve vztahu k době, počtu, množství, jakosti, váze, míře, atd. Druh writu nebo reálné žaloby, údajně vynalezených hlavním soudcem Jindřicha II. jménem Glanville, jehož účelem bylo určit oprávnění k držbě pozemků a opětné získání držby. 3 Bl. Comm. 184, 185.

Celé řízení před soudem na základě writ of assize (*viz tam*). Výrok nebo název poroty na základě tohoto writu. 3 Bl. Comm. 57.

Viz také Certificate of assize.

Assize of Clarendon. Viz Assisa de Clarendon.

Assize of darrein presentment. Nařízení o konečné prezentaci. Writ of assize (*viz tam*), který byl původně předvídan pro případy, kdy osoba nebo její předci, na základě nichž uplatňovala nárok, prezentovali do beneficia úředníka, který tam byl jmenován a poté při následujícím uprázdnění tohoto úřadu prezentovala úředníka cizí osoba a tím se dopustila rušení ve vztahu k samotnému patronovi. 3 Bl. Comm. 245. Na základě toho byla umožněna ochrana pomocí *quare impedit*.

Assize of fresh force. Nařízení o čerstvé platnosti. Ve staré anglické soudní praxi writ, který se používá v případě zvyklosti nebo obyčeje města nebo obce tam, kde byla v daném městě nebo obci určité osobě protiprávně odňata držba jejich pozemků a budov. Bylo nazýváno „fresh force“, protože tato osoba je měla uplatnit žalobou do čtyřiceti dní poté, co jí přirostl právní titul příslušné strany.

Assize of mort d'ancestor. Nařízení o smrti předka. Reálná (věcná) žaloba, jejímž účelem je vydání pozemku, jehož byla osoba zbavena při smrti svého předka na základě neoprávněného rušení držby cizí osobou. 3 Bl. Comm. 185. Nařízení bylo zrušeno na základě St. 3 & 4 Wm. IV, c. 27.

Assize of Northampton. Nařízení z Northamptonu. Opětne vydání a rozšíření (v r. 1176) nařízení z Clarendonu (*Assize of Clarendon*).

Assize of novel disseisin. Nařízení o novém protiprávním odnětí držby. Writ of assize (*viz tam*), jehož účelem bylo vydání pozemků nebo budov, jejichž držba byla žalobci nedávno protiprávně odňata.

Assize of nuisance. Nařízení o rušení. Writ of assize (*viz tam*), který se uplatňoval tam, kde došlo k rušení ve vztahu k nemovitosti ve volné držbě (freehold) žalobce; a to buď na zastavení rušení nebo na náhradu škody.

Assize of the forest. Nařízení o lese. Zákon týkající se příkazů, které je třeba zachovávat v královských lesích.

Assize of utrum. Dosl. nařízení o tom, které z obojího. Writ of assize (*viz tam*), který je předvídan pro kněze na vydání pozemků, kterých byla farnost zbavena nesprávným postupem jeho předchůdce. 3 Bl. Comm. 257.

Nařízení za účelem soudního projednání otázky, zda je pozemek světským lénem nebo zda je držěn z titulu frankalmoigne (svobodných duší, *viz tam*).

Assize rents. Určité renty stanovené držitelům pozemků ve volné držbě a starodávým držitelům manuských statků; takto nazývány z důvodu, že jsou *assized* (nařízeny) nebo určeny a upřesněny.

Grand assize. Velký porotní soud. Zvláštní druh procesu před porotou, zavedený v době vlády Jindřicha II., který poskytoval tenantovi (nájemci) nebo odpůrci právo na alternativu procesu buď před battelem nebo před jeho peery. Zrušen na základě 3 & 4 Wm. IV, c. 42, 13. 3 Bl. Comm. 341. Viz *Battel*.

Assizer. Poradce; porotce; úředník, který pečuje o váhy a míry a dohlíží na ně.

Assizes de Jerusalem. Jeruzalémské nařízení. Kodex feudálního práva připravený shromážděním baronů a lordů I. p. 1099, po dobytí Jeruzaléma. Byl kompilován především ze zákonů a obyčejů Francie.

Assizors. Ve skotském právu porotci; osoby, které tvořily takový druh soudu, který byl ve Skotsku nazýván „assize“ a jehož účelem bylo vyšetřovat a rozhodovat různé civilní případy, jako byly inspekce, uznávání pokut, obtěžování, protiprávní přisvojování pozemků a jiné věci; podobně jako porotci v Anglii.

Associate. Spojit, spolčovat se, přidružit. Znamená sdružení nebo spojení za určitým účelem, dobrým nebo špatným. Sdružit se, jako např. společníci. Společník nebo kolega. Viz Association.

Mající podřízené postavení; např. associate professor (mimořádný profesor).

Úředník v každém z anglických soudů rozhodujících na základě common law, jmenovaný hlavním soudcem daného soudu, který byl v úřadě po dobu řádného výkonu své funkce a jehož povinností bylo dohlížet na zápis soudních případů, účastnit se zasedání *nisi prius* a tam přijímat a zaznamenávat rozhodnutí a navrhovat postea a veškerá nařízení ohledně *nisi prius*. Tito úředníci zvaní associates byli později úředníky Nejvyššího soudního dvora (Supreme Court of Judicature) a byli nazýváni „Masters of the Supreme Court“ (mistry Nejvyššího soudu). Povinnosti přidružených úředníků nyní vykonávají úředníci v oddělení Úřadu královské koruny a přidružených úředníků (Crown Office and Associates Department) Ústředního úřadu (Central Office) Nejvyššího soudu.

Associate justices. Přidružení, „řadoví“ soudci. Soudci na soudech kromě předsedajícího nebo hlavního soudce.

Associates in office. Sdružení ve funkci. Ti, kteří jsou spojeni při nějaké činnosti; kteří mají společný cíl; kteří mají společnou odpovědnost nebo společné oprávnění a mezi nimiž existuje rozumná rovnost. Ti, kteří jsou oprávněni ze zákona vykonávat povinnosti společně jako osoba.

Association. Sdružení, spojení, přidružení. Akt několika osob, kterým se spojují za určitým zvláštním účelem nebo za účelem podnikání. Je to pojem vágního významu, používaný k označení skupiny nebo organizace osob, které se sdružily dohromady za určitým nebo společným cílem. Rovněž osoby, které se takto sdružují; stav sdružování.

Neregistrovaná společnost; sdružení osob, které je spojeno a jedná bez zřizovací listiny, avšak na základě metod a forem používaných v registrovaných osobách k provádění nějaké společné akce. Penrod Drilling Co. v. Johnson, C. A. Tex., 414 F.2d 1217, 1222. Není právníckou osobou, oddělenou od osob, z nichž se skládá. Viz také Affiliation.

Organizace považovaná pro účely federální daně za korporaci, i když nemusí být takto kvalifikována podle práva příslušného státu USA. Např. to, co je označeno jako trust (viz tam) nebo partnership (společnost, sdružení), může být klasifikováno jako asociace, pokud jasně vykazuje charakteristické znaky korporace. Tyto znaky jsou následující: centralizované řízení, pokračující existence, volná převoditelnost podílů (interests) a omezená odpovědnost. I.R.C. (Daňový zákoník) 7701(a)(3).

Určitý „business trust“ (podnikatelský trust) je „association“ (asociací) tehdy, pokud nepřetržitě existuje po celou dobu trvání trustu, má centralizované řízení, v případě smrti mezi beneficiálními vlastníky nedochází k přerušování trvání trustu, má prostředky pro převod beneficiálních nároků a předvídá omezení osobní odpovědnosti účastníků na majetek, který je vložen do podnikání. Fletcher v. Clark, D. C. Wyo., 57 F. Supp. 479, 480.

K tomu, aby bylo prokázáno spolčení („association“) k provedení nějakého činu, který je trestný, za účelem usvědčení na základě důkazu, že obviněný napomáhal protiprávnímu skutku, musí existovat důkaz, na základě kterého se obviněný podílel na trestném záměru hlavního pachatele. U.S. v. Cowart, C. A. Ga., 595 F.2d 1023, 1035.

Viz také Articles of association; Confederacy; Cooperative; Joint stock association nebo company; Non-profit association; Professional association; Unincorporated association.

Partnership association. Viz Partnership.

Professional association. Viz Corporation (Professional corporation).

Unincorporated association. Nezaregistrované sdružení. Sdružení fyzických osob organizované pro zvláštní účel, který buď může nebo nemusí být ziskový, které však není založeno jako korporace.

Association, freedom of. Viz Assembly, right of.

Association of American Law Schools, The. Sdružení amerických právnických fakult. AALS je doslovně asociací právnických škol. Poté, co určitá škola odprovovala alespoň tři ročníky, má možnost požádat o členství. Skutečnost, zda existuje soulad s pravidly členství, je zjišťována prostřednictvím tříčlenné nebo čtyřčlenné inspekční skupiny. Doporučení k přijetí za člena podává Výkonný výbor na základě konzultace Akreditačního výboru. Členství je uděleno na základě rozhodnutí Sněmovny reprezentantů.

Assoil. (Psáno rovněž *assoile*, *absoile*, *assoilyie*.) Absolvovat; zprostit; propustit na svobodu; navrátit z exko-

munikace.

As soon as. Jakmile. Tento pojem má relativní význam podle věci, která má být provedena. Může označovat pouze rozumnou dobu; nebo může být ekvivalentní pojmu „whenever“ (kdykoli), nebo může znamenat „immediately“ (bezprostředně, okamžitě).

As soon as may be. Okamžitě a s náležitou péčí; jakmile to bylo rozumně možné; v rámci rozumné doby; jakmile to bude možné; neprodleně; jakmile se jim to bude hodit. George A. Fuller Co. v. Jersey City, 21 N. J. Misc. 38, 29 A.2d 720, 722.

As soon as practicable. Jakmile to bude možno provést. Znamená rozumnou dobu. Tato slova nejsou synonymická s výrazem „as soon as possible“ (jakmile to bude možné); znamenají běžně, jakmile lze rozumně očekávat za daných okolností; nebo „in due time“ (v náležité době). Tato slova však byla konstruována prakticky jako synonymum k výrazu „speedily“ (obratem, co nejrychleji).

Slova „as soon as practicable“ v rámci požadavku odpovědnosti pojistky, aby pojištěný oznámil pojistiteli událost as soon as practicable, znamenají v rozumné době z hlediska všech skutečností a okolností každého konkrétního případu. Greenway v. Selected Risks Ins. Co., D. C. App., 307 A.2d 753, 755.

As speedily as possible. Tak rychle, jak to bude možné. Znamená v rozumné době nebo bez neodůvodněného prodloužení s ohledem na veškeré okolnosti případu a věci, které je třeba učinit. Tatum v. Levi, 117 Cal. App. 83, 3 P.2d 963, 967.

Assume. Přijmout, předpokládat. Předstírat. Podniknout; zavázat se; slíbit. Vzít si nebo vzít na sebe. Rovněž vzetí, obdržení, přijetí, vzetí na sebe, nebo nečestné převzít, předstírat, ovlivňovat nebo zdát se z vnějšího pohledu. Převzít na sebe, zavázat se stejně, jako je zavázán druhý, nebo dostat se na místo jiného pokud jde o závazek nebo odpovědnost. Texas Employers' Ins. Ass'n v. Texas & P. Ry. Co., Tex. Civ. App., 129 S.W.2d 746, 749. Viz také Assumption.

Assumed facts. Předpokládané skutečnosti. Skutečnosti, jejichž prokázání nebylo předloženo při soudním řízení, a které tudíž nevyžadují žádná zákonná pravidla nebo instrukce poroty. V rámci argumentu (viz tam) znamenají hypotetický souhrn skutečností, který má ilustrovat určitý právní bod. Viz Stipulation.

Assumed name. Viz Alias.

Assumed risk. Viz Assumption of risk.

A summo remedio ad inferiorem actionem non habetur regressus, neque auxilium. Od nejvyššího prostředku nápravy (po jeho užití) se nelze navrátit k žalobě nebo nápravě nižšího druhu (od něj odvozené). Maxima ve starém právu reálných (věcných) žalob, kde existovaly stupně daných prostředků nápravy; přičemž pravidlo spočívalo v tom, že strana, která uplatnila writ of right (tzn. writ ve prospěch toho, kdo má právní titul k nemovitosti proti pouhému faktickému držiteli), což byl nejvyšší writ podle zákona, nemohla se poté uchýlit nebo ustoupit k nižšímu prostředku nápravy. 3 Bl. Comm. 193, 194.

Assumpsit. Lat. Zavázal se; slíbil. Neformální slib plnění. Slib nebo závazek, na základě něhož jedna osoba přijímá závazek nebo se zavazuje, že učiní nějaký skutek nebo něco zaplatí jinému. Může být buď ústní nebo písemný, není však úkonem pod pečeti. Je výslovný

(*express*), jestliže slibující podá svůj závazek v určité a konečné jazykové formě; je mlčky sjednaný (*implied*) tam, kde zákon dovozuje slib (i když nikdo žádný formální slib nedal) z chování strany nebo z okolností případu. Dukes v. Rogers, 67 Ga. App. 661, 21 S.E.2d 295, 297.

Forma žaloby podle common law, kterou lze uplatňovat nárok na náhradu škody za nesplnění čestného slova nebo smlouvy, která není pod pečeti (simple contract); nebo smlouvy, která není ani registrovanou smlouvou, ani smlouvou pod pečeti. Liberální žaloba na základě ekvity (viz tam), kterou lze aplikovat téměř na každý případ, kdy došlo k přijetí peněz, které by na základě spravedlnosti a dobrého svědomí měly být uhrazeny; výslovný slib není k upuštění žaloby nutný, avšak může být prosazován tehdy, kdykoliv dojde k přijetí nebo provedení něčeho na základě okolností, z nichž zákon dovozuje mlčky učiněný slib náhrady. Žaloba na *assumpsit* se odlišuje od *trespass* a *trover* (viz tam), které jsou založeny na mimosmluvní odpovědnosti (tort) a nikoli na smlouvě; odlišuje se od *covenant* a *debt* (viz tam), které se uplatňují tam, kde důvodem nároku na vydání je instrument opatřený pečeti nebo zvláštní závazek znějící na zaplacení pevně stanovené částky; a liší se i od žaloby zvané *replevin* (viz tam), jejímž účelem je spíše než náhrada škody vydání určitého majetku, pokud je dosažitelný.

Express assumpsit. Viz Express assumpsit.

General (common or indebitatus) assumpsit (obecná žaloba *assumpsit*, a to buď společná nebo tzv. v zadlužení) je žalobou *assumpsit*, podávanou na základě slibu nebo smlouvy předvídaných zákonem v určitých případech. Je založena na tom, co zákon nazývá mlčky učiněným slibem (*implied promise*) na straně odpůrce, že zaplatí to, co podle dobrého svědomí je zavázán zaplatit žalobci.

Special assumpsit (zvláštní žaloba *assumpsit*) je žalobou *assumpsit* podávanou na základě výslovné smlouvy nebo slibu.

Assumpsit for money had and received. Dosl. žaloba *assumpsit* pro peníze, které měl a přijal, žaloba na bezdůvodné obohacení přijetím peněz náležejících jinému. Má ekvitní charakter a obecně je možná tehdy, když odpůrce přijal peníze, které podle spravedlnosti a dobrého svědomí by měl zaplatit žalobci.

Assumpsit on quantum meruit. Dosl. žaloba *assumpsit* na tolik, kolik by si zasloužil, žaloba na bezdůvodné obohacení za vykonanou práci. Jestliže nějaká osoba zaměstná jinou osobu za účelem, aby pro ni vykonala určitou práci, a to bez jakékoli dohody ohledně náhrady, zákon předpokládá slib zaměstnavatele pracovníkovi, že mu zaplatí za jeho služby tolik, kolik by si zasloužil. V takovém případě může žalobce ve svém prohlášení navrhnout, že mu odpůrce slíbil zaplatit tolik, kolik si rozumně zaslouží a poté tvrdit, že jeho problém má hodnotu určité peněžní částky, kterou mu odpůrce opominul uhradit. Toto se nazývá „*assumpsit on quantum meruit*“. Travis v. Kennedy, Tex. Civ. App., 66 S.W.2d 444, 446. Viz také Quantum meruit.

Assumption. Přijetí, převzetí. Úkon, jímž se něco postupuje nebo předpokládá. Přijímající závazek nebo držbu něčeho.

Úkon nebo dohoda, jimiž se přijímá nebo jimiž se osoba sama zavazuje. Převzetí nebo přijetí dluhu nebo závazku, který primárně spočívá na jiné osobě, jako

např. tam, kde kupující nemovitosti „*assumes*“ (přijímá) hypotéku na ní váznoucí, přičemž v takovém případě přijímá hypotekární dluh jako svůj vlastní a stává se osobně odpovědným za jeho zaplacení. Rozdíl mezi kupujícím pozemku, který přijímá na něm váznoucí hypotéku a pouhou koupí předmětu, podléhajícího hypotéce, je v tom, že v prvním případě se kupující stává osobně odpovědným za zaplacení hypotekárního dluhu, zatímco ve druhém případě nikoli. Jestliže kupující získává převodem nemovitost podléhající hypotéce, je zavázán pouze do výše majetku. Tam, kde někdo „*assumes*“ (přijímá) nájem, bere na sebe závazky, smlouvy, dohody a výhody, k nimž byla druhá smluvní strana oprávněna podle ustanovení tohoto nájmu. Viz Assumption of mortgage.

Assumption clause. Doložka o převzetí. V hypotékách je to ustanovení, že hypotéka nesmí být převzata bez písemného souhlasu zástavce nemovitosti (mortgagee). Viz Assumption of mortgage. Rovněž ustanovení v převodní listině, v němž osoba, na kterou je převod prováděn, souhlasí s tím, že přijímá závazek převodce.

Assumption fee. Poplatek za převzetí. Poplatek vybíraný půjčitelem za záznamy pro nového kupujícího, přijímajícího existující půjčku (hypotéku).

Assumption of care. Viz Good Samaritan doctrine.

Assumption of indebtedness. Převzetí dluhu. Existuje tam, kde se osoba sama zaváže zaplatit dluh jiné osoby. Pawnee County Excise Board v. Kurn, 187 Okl. 110, 101 P.2d 614, 618. Viz také Subrogation.

Assumption of mortgage. Převzetí hypotéky. Převzít nebo získat hypotéku nebo listinu o trustu od nějakého předchozího držitele. Tak např. kupující může převzít hypotéku od prodávajícího. Toto často vyžaduje svolení zástavce nemovitosti (mortgagee). Převzetí hypotéky je třeba odlišovat od vyplacení zástavy hypotekárním věřitelem podle principů ekvity (equity of redemption, viz tam), protože v takovém případě není ten, na koho se převod uskutečňuje, smluvně zavázán zaplatit hypotéku, zatímco pokud převezme (*assumes*) hypotéku, zavazuje se vůči hypotekárním věřitelům, že hypotéku zaplatí a splní veškerá další ustanovení a podmínky hypotéky. Viz také Assumption.

Assumption of risk. Převzetí rizika. Doktrína převzetí rizika, rovněž známa jako volenti non fit injuria (tomu, kdo chce, se neděje bezpráví), v právním smyslu znamená, že žalobce nemůže žádat odškodnění za újmu, k níž přivolil, tzn. že osoba nemůže vymáhat náhradu škody na vzniklou újmu, jestliže se dobrovolně vystaví nebezpečí, které je známo a jehož si je vědoma. Požadavky na obranu proti volenti non fit injuria jsou následující: (1) žalobce zná skutečnosti, které tvoří nebezpečný stav, (2) je si vědom toho, že takový stav je nebezpečný, (3) je si vědom povahy nebo rozsahu nebezpečí, a (4) dobrovolně se nebezpečí vystaví. Výjimku lze použít i v případě, že výše uvedené faktory vstoupily do žalobcova jednání, pokud jeho činy spadají do rámce doktríny záchran (rescue doctrine, viz tam) nebo humanitární doktríny. Clarke v. Brockway Motor Trucks, D. C. Pa., 372 F. Supp. 1342, 1347.

Obrana ve vztahu k žalobě na základě nedbalosti, která spočívá v tom, že se prokazuje, že žalobce, přestože věděl o možných nebezpečích a riziku, se rozhodl jednat tak, jak jednal. Afirmativní obrana, kterou odpůrce v případě žaloby z nedbalosti musí přednést a pro-

kázat. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla pro civilní řízení) 8(c). Není obranou podle zákonů o náhradě škod pracovníkům jednotlivých států USA ani v případě žalob FELA (viz tam). Mnoho států USA zrušilo obranu převzetí rizika v případech týkajících se automobilů současně se zavedením no-fault insurance acts (zákonů o pojištění bez ohledu na zavinění) nebo comparative negligence acts (zákonů o srovnatelném zavinění, viz tam).

Viz také Volenti non fit injuria.

Secondary assumption of risk. Sekundární převzetí rizika. Dochází k němu tehdy, když nějaká osoba dobrovolně čelí známému nebezpečí, jehož si je vědoma, bez záměrného projevu, že souhlasí s tím, že tím jinou osobou zproští její povinnosti. Calvert v. Garvey Elevators, Inc., 236 Kan. 570, 694 P.2d 433, 437.

Assurance. Jistota, zajištění. Úkon nebo žaloba, jimiž dochází k zajištění; např. zástava, záruka nebo jistota. Prohlášení směřující k vzbuzení plné důvěry.

Listina nebo instrument, jimiž je převáděn nemovitý majetek; rovněž úkon, jímž se takový majetek převádí.

Totéž co „insurance“ (pojištění); tento pojem je užíván v Kanadě a Anglii.

V Anglii jsou právní důkazy o převodu majetku nazývány „common assurances“ (obecná zaručení) království, přičemž majetek každého člověka je mu zaručen a veškerým sporným věcem, pochybnostem a obtížím je buďto zabráněno nebo jsou odstraněny.

Assurance, further, covenant for. Viz Covenant (Covenant for further assurance).

Assure. Ujistit, zajistit. Učinit jistým a uvést mimo pochybnost. Pozitivně prohlásit, tvrdit, uznat nebo ujistit. Slavnostně prohlásit; ujistit někoho s přáním vyvolat víru nebo vzbudit důvěru. Používáno promiscue s výrazem „insure“ (pojistit) v pojistném právu. V dokumentech týkajících se nemovitostí znamená záruku; a v obchodních dokumentech znamená zástavu nebo jistotu. Utilities Engineering Institute v. Kofod, 185 Misc. 1035, 58 N.Y.S.2d 743, 745.

Assured. Pojištěný. Osoba, která byla pojištěna nějakou pojišťovací společností nebo pojistitelem proti ztrátám nebo nebezpečím uvedeným v pojistce. Běžně synonymický výraz s „insured“ (pojištěný).

Assured clear distance ahead. Dostatečná vzdálenost, bezpečný rozestup jedoucích motorových vozidel. Tento pojem požaduje na řidiči, aby měl motorové vozidlo pod takovou kontrolou, že může zastavit na vzdálenost, na kterou může jasně vidět, s tím, že taková vzdálenost se mění podle okolností. Smiley v. Arrow Spring Bed Co., 138 Ohio St. 81, 33 N.E.2d 3, 5, 6, 7, 9.

Assurer. Pojistitel. Pojistitel (insurer) proti určitým nebezpečím; upisovatel (underwriter); ten, kdo poskytuje odškodnění.

Astipulation. Vzájemná dohoda, soulad a souhlas mezi stranami; rovněž svědek nebo záznam.

Astrarius haeres. Přímý dědic, který na základě převodu nemovitosti nahradil v držbě majetku svého předka během doby života tohoto předka.

Astitution. Předvedení obžalovaného k vyslechnutí obžaloby a k vyjádření, zda se cítí vinen (arraignment, viz tam).

Astrarius. Ve starém anglickém právu majitel domu (householder); patříci k domu; osoba, která má skutečnou držbu k domu.

Astrarius haeres. Tam, kde předek na základě převodu nemovitosti usadil svého přímého dědice a jeho rodinu do svého domu v době svého života.

Astrer. Ve starém anglickém právu majitel domu nebo ten, kdo obsadil dům nebo domácí krb.

Astrihiltet. V anglosaském právu trest za zlý skutek učiněný osobou působící při ochraně veřejného pořádku (veřejným činitelem, pozn. překl.). Pachatel byl povinen uhradit dvojnásobek náhrady škody.

Astrum. Obytný dům nebo místo.

Asylum. Azyl. Svatyně nebo místo, které bylo útočištěm a ochranou, kde nacházeli přístřeší pachatelé trestných činů a dlužníci a z něhož nemohli být odvedeni bez svatokrádeže. Přístřeší; útočiště; ochrana před rukou spravedlnosti. Toto slovo zahrnuje nejen místo, ale i přístřeší, bezpečnost, ochranu. Zatímco cizí země má právo nabídnout azyl uprchlíkům z jiných zemí, neexistuje žádné odpovídající právo na straně cizince poskytnutí azylu uplatňovat jako nárok. Toto právo azylu bylo dobrovolně omezeno většinou zemí na základě mezinárodních smluv, předvídaných extradiční (extradition, viz tam) uprchlých pachatelů trestných činů (mezinárodní extradiční).

V době války místo na neutrálním území, kam se uchylují válečné lodě.

Instituce zřízená za účelem ochrany a nápravy pro nemajetné, jako např. útulky (asylums) pro chudé nebo duševně choré; tohoto pojmu se však již všeobecně pro takové instituce nepoužívá.

Aliens. Cizinci. Cizinci je možno poskytnout azyl nebo může být považován za osobu mající postavení uprchlíka ve Spojených státech tehdy, pokud má cizinec dostatečně důvodný strach z pronásledování ve svém domovském státě. K tomu, aby bylo možno jej vybrat mezi osoby, které mají statut azylanta nebo uprchlíka, musí žadatel odpovídat vymezení uprchlíka obsaženému v 8 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 1101(a) (42). Rovněž na základě Zákona o uprchlících (Refugee Act) z r. 1980 „může být azyl udělen cizinci, který je fyzicky přítomen ve Spojených státech nebo na hraničním přechodu země nebo ve vstupním přístavu... na základě uvážení generálního prokurátora (Attorney General), pokud generální prokurátor rozhodne, že tento cizinec je uprchlíkem...“ 8 U.S.C.A. 1158(a).

At. V, u, při. Pojem mající značně pružný a poněkud neurčitý význam. Funkční slovo určené k popisu nebo označení přítomnosti nebo vyskytnutí se v něčem, na něčem nebo blízko něčeho; nebo označení prostředků, příčiny nebo způsobu; nebo označení toho, čím se osoba zabývá nebo zaměstnává. Je-li používáno ke stanovení času, nemusí nezbytně znamenat *eo instante* (v ten moment, ihned, okamžitě) nebo shodnou jmenovanou dobu nebo dokonce přesně stanovený určitý okamžik. Často vyjadřuje pouhou blízkost a přibližnost, a může proto označovat rozumnou dobu.

Atamita. V kontinentálním právu sestra praprapradědečka.

At any time. V kteroukoli dobu, kdykoli. Poskytnutí doby bez lhůty. Haworth v. Hubbard, 220 Ind. 611, 44 N.E.2d 967, 970. Časové období vymezené okolnostmi. Imes v. Globe Oil & Refining Co., 184 Okl. 79, 84 P.2d 1106, 1107, 1108. Do rozumné doby.

At any time prior to. Kdykoli před. Synonymické s výrazem „not later than“ (ne později, než). Hughes v. United States, C.C.A. Tenn., 114 F.2d 285, 287.

At arm's length. Na délku paže, „od těla“. Mimo dosah osobního vlivu nebo kontroly. Říká se, že strany jednají „at arm's length“, pokud každá z nich stojí na striktním obsahu svých oprávnění a vede jednání formálním způsobem, aniž důvěřuje řádnému přístupu nebo integritě druhé strany a aniž je podřízena kontrole nebo převažujícímu vlivu druhé strany. Viz Arm's length transaction.

Atavia. V kontinentálním právu babička prababičky.

Atavunculus. Bratr pradědečkovy babičky, nebo bratr praprapradědečka.

Atavus. Mužský potomek v pátém stupni. Pradědečkův nebo prababiččin dědeček; čtvrtý dědeček.

Ataxia. Ataxie. Stav zahrnující narušené řízení koordinace končetin; v končetinách je síla, avšak nedostává se schopnosti je řídit.

At bar. Před soudem. Např. „the case at bar“ (případ před soudem), apod.

A tempore cujus contrarii memoria non existet. Od doby, co není paměti o opaku, co se nezachovala paměť o něčem jiném.

A teneris annis. Z důvodu mladých let (mládí).

A terme. Na určitou nebo nějakou dobu.

A terme de sa vie. Na dobu jeho života.

A terme que n'est mye encore passe. Na dobu, která ještě neuplynula.

A terme que passe est. Na dobu, která uplynula.

Atha. (Psáno rovněž *Atta*, *Athe*, *Atte*.) V anglosaském právu přísaha; oprávnění nebo výsada vyžadovat přísahu nebo vzít pod přísahu.

Atheist. Ateista. Ten, kdo nevěří v existenci Boha.

Atia. Nenávist nebo zlá vůle. Viz De odio et atia.

Atilian law. Viz Lex Atilia.

Atinian law. Viz Lex Atinia.

At issue. Sporný. Kdykoli strany dojdou při soudní řízení k bodu, který jedna strana tvrdí a druhá popírá, říká se, že jsou „at issue“ (ve sporu). Trestní případ je „at issue“, když obžalovaný přednese obhajobu. State v. Padilla, App., 88 N.M. 160, 538 P.2d 802, 804.

ATLA. American Trial Lawyers Association. Sdružení amerických justičních právníků.

At large. Na svobodě; plně; obecně. Neomezený na žádné zvláštní místo, okres, osobu, věc nebo otázku; otevřený diskusi nebo sporu; nikoli předem vyloučený. Svobodný; neomezený; nikoli pod fyzickou kontrolou, jako např. divoké zvíře tak svobodné ve vztahu k omezením, že může odpovídat za způsobení škody. Plně; dopodrobna; v rozšířené formě.

Zvolení funkcionáři, kteří byli vybráni voliči spíše určitého státu jako celku než z jednotlivých kongresových nebo legislativních distriktů.

At law. Podle zákona; zákonem, z důvodu zákona nebo v zákoně. Zejména v odlišování od toho, co je prováděno na základě nebo podle ekvity; nebo v titulech, jako např. sergeant at law (právní úředník), barrister at law, attorney nebo counsellor at law (právní zástupce nebo obhájce).

At least. Alespoň, přinejmenším. Ve zřizovací listině trustu vymežující částku pojištění z důvodu požáru znamená při nejnižším odhadu, při nejnižším ústupu

nebo požadavku, v nejmenším nebo nejnižším stupni, při nejmenším počtu. Browne v. Franklin Fire Ins. Co., 225 Mo. App. 665, 37 S.W.2d 977, 979.

Atmatertera. Sestra prapradědečkovy babičky (*ataviae soror*), nazývaná Bractonem „*atmatertera magna*“.

At once. Ihned. Ve smlouvách různých druhů je toto spojení koncipováno tam, kde předmětem je podání oznámení, jako synonymum s výrazy „immediately“ (okamžitě) a „forthwith“ (ihned, okamžitě). Užití takového výrazu běžně nevyžaduje okamžitě jednání, ale spíše, aby oznámení bylo podáno do takové doby, jak je to rozumné z hlediska daných okolností. Obdobně se má za to, že smlouvy nebo zákony požadující provedení určitého úkonu „at once“ (ihned, okamžitě), obvykle znamenají pouze do rozumné doby. Nařízení „ship at once“ (okamžitě odeslat) je synonymické s výrazem „as soon as possible“ (jakmile to bude možné). Myers v. Hardin, 208 Ark. 505, 186 S.W.2d 925, 928.

A tort. Bez důvodu; nespravedlivé; nesprávně. Viz Tort.

A tort et a travers. Bez uvážení nebo soudnosti.

A tort ou a droit. Správně nebo špatně.

At par. Al pari, nominální hodnota. Říká se o obligaci nebo prioritní akci vydané nebo prodávané za nominální hodnotu.

Atpatruus. Bratr prapradědečkova dědečka.

At-risk amount. Riziková částka (částka vystavená riziku). Plátce daně má rizikovou částku ve svém podnikání nebo investici do takové míry, do jaké vystavil nebezpečím podnikání osobní majetek. V typickém případě zahrnuje riziková částka daňového plátce následující: (1) částku peněz nebo jiného majetku, které investor vložil jako investici do podnikání, (2) částku představující každý závazek společnosti, za který plátce daně osobně odpovídá a který se vztahuje k investici, a (3) rozdílnou část dluhu bez rekursu, který podnik musí zaplatit na základě transakcí s určitým odstupem (at arm's length) ve vztahu k investicím do nemovitého majetku. Viz At-risk rules.

At-risk rules. Riziková pravidla (dosl. pravidla toho, co je vystaveno riziku). Riziková pravidla omezují odčitatelné ztráty plátce daně na částku, kterou plátce daně vystavuje riziku. Rizikové částky zahrnují investice v hotovosti a dluh, za který plátce daně osobně odpovídá. Cílem rizikových pravidel je předcházet tomu, aby investoři kryli svůj příjem pomocí ztrát, které utrpěli v činnostech, které jsou v podstatě financovány prostřednictvím dluhu bez rekursu (non-recourse debt). Viz také At-risk amount.

Atrocious assault and battery. Brutální násilný útok. Násilný útok se zohavením a zraněním. Násilný útok s přitěžujícími okolnostmi.

Atrocity. Brutalita, ukrutnost. Slovo zahrnující chování, které je hrubé nebo svévolně zlé, trestné, odporné, kruté; mimořádně hrůzné a šokující.

Atrophy. Atrofie, zakrnění. Degenerace nebo oslabení tkání, orgánů nebo jejich částí v důsledku toho, že nejsou užívány; choroba nebo porušení nervového spojení.

ATS. At suit of. Na návrh koho, na žádost koho.

At sea. Na moři. Mimo hranice kteréhokoli přístavu nebo mořského pobřeží. U. S. v. Symonds, 120 U.S. 46, 7 S. Ct. 411, 30 L. Ed. 557.

Attach. Připojit, přidělit; zabavit, obstavit. Zabavení majetku na základě příkazu k zabavení (writ of attachment). Viz Attachment.

Spojit, upevnit, uvázat nebo napojit, svázat; antonyma tohoto výrazu jsou separate (oddělit), detach (odpojit, vyčlenit), remove (odstranit).

Attaché. Atašé, přidělenec. Osoba přidělená velvyslanectví, úřadu velvyslance, nebo cizímu vyslanectví. Osoba spojená s úřadem, např. veřejným úřadem.

Attached. Připojený. Pojem označující fyzické spojení dvou jinak nezávislých struktur nebo předmětů nebo vztah mezi dvěma částmi jedné struktury, z nichž má každá svou vlastní funkci. Ve vztahu k budovám je tento pojem často synonymický s pojmem „annexed“ (připojený, viz tam). Viz také Fixture.

Attached account. Obstavený účet. Účet, proti kterému byl vydán soudní příkaz; platby je možno provádět pouze se souhlasem soudu.

Attachiamenta. Práv. lat. Připojení; zabavení, obstavení (attachment).

Attachiamenta bonorum. Obstavení majetku. Zabavení majetku, původně vybíraného ze zboží a movitých věcí, prováděné zákonnými *attachiators* (úředníky provádějícími zabavení) nebo soudními zřizenci, jako jistota proti žalobě na jiný než nemovitý majetek nebo pohledávku.

Attachiamenta de placitus coronae. Zabavení z důvodu žalob Koruny (trestních věcí).

Attachiamenta de spinis et boscis. Privilegium udělované lesním úředníkům, aby si pro svou vlastní potřebu v rámci svých obvodů brali roští, chrástí a spadané plody.

Attachiamentum. Práv. lat. Připojení; zabavení, obstavení (attachment).

Attaching creditor. Viz Creditor.

Attachment. Připojení; zabavení, obstavení. Zákonný postup, jímž se zabavuje majetek jiné osoby v souladu s writem nebo soudním nařízením za účelem zajistit splnění rozsudku ještě předtím, než bude vyneseno. Úkon nebo postup, jímž se zadržují nebo zatýkají osoby nebo odnímá či zabírá majetek, a to na základě writu, obsílky nebo jiného soudního nařízení a osoby nebo majetek se dávají do vazby resp. úschovy soudu za účelem zajistit splnění rozsudku, který má být nakonec ve věci vyneseno. Zatímco původně bylo hlavním cílem zabavení donutit žalovaného dlužníka, aby se dostavil na základě zabavení svého majetku před soud, dnes se příkaz k zabavení (writ of attachment) užívá především k zabavení dlužníkovy majetku za účelem zajištění pohledávky nebo nároku věřitele v případě vynesení rozsudku. Prostředek ochrany pomocí zabavení je přesně upraven v zákonech jednotlivých států USA s tím, že existují značné rozdíly v tom, kdy lze zabavení použít (většina států stanoví, že zabavení je možné při zahájení nebo po zahájení hlavního řízení až do záznamu rozsudku). Federální soudy se řídí místními pravidly nebo zákony o zabavení. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla pro civilní řízení) 64.

Nápravný prostředek, pomocný ve vztahu k žalobě, na základě něhož je žalobci umožněno získat zadržovací titul k majetku nebo hotovosti odpůrce za účelem splnění rozsudku, který může žalobce obdržet. Lipscomb v. Rankin, C.C.A. Tex., 139 S.W.2d 367, 369.

Viz také Execution; Garnishment; Levy; Lien of attachment.

Commercial law. Obchodní právo. Pokud existují tři základní předpoklady pro zástavní nárok (smlouva, hodnota a jistota), stává se zástavní smlouva mezi stranami vykonatelnou a říká se o ní, že „to attach“ (zabavuje). U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 9–203.

Distinguished from execution. Odlišuje se od nuceného výkonu, exekuce. Viz Execution.

Domestic and foreign. Vnitrostátní a zahraniční, cizí. V některých státech USA je obvyklé dávat název „domestic attachment“ (vnitrostátní zabavení) takovému zabavení, které se vydává proti tuzemskému dlužníkovi (na základě zvláštního důvodu podvodu, úmyslu ukrytí, atd.) a označovat zabavení proti tomu, kdo není tuzemcem, nebo jeho majetku, jako „foreign“ (cizí, tzn. zabavení majetku cizího občana).

Tam, kde odpůrce není tuzemcem nebo je mimo územní jurisdikci soudu, je možno jeho věci nebo pozemek v rámci daného území zabavit na základě řízení o zabavení; přičemž bude nucen se dostavit k řízení nebo soud získá jurisdikci v takovém rozsahu, aby mohl disponovat se zabaveným majetkem. Toto se někdy nazývá „foreign attachment“ (cizí zabavení). V takovém případě se řízení stane ve své podstatě řízením in rem (ve věci) proti zabavenému majetku.

Persons. Osoby. Writ vydávaný soudem, kde se sepíší a jsou uschovány soudní zápisy (court of record), jímž se šerifovi nařizuje, aby před tento soud předvedl osobu, která je vinna tím, že se dopustila urážky soudu, buď z nedbalosti nebo zneužitím řízení před ním nebo zneužitím podřízené moci. A *capias* (viz tam).

Property. Majetek. Druh řízení k vydání zatímního rozhodnutí (mesne process, viz tam), při kterém je vydáván writ, a to v okamžiku zahájení nebo v průběhu řízení o žalobě, nařizující šerifovi, aby zabavil majetek, práva, pohledávky nebo věci odpůrce za účelem jejich držení jako jistoty ke splnění takového rozsudku, jakého může žalobce dosáhnout. V zásadě se užívá proti ukrývajícím se, utajeným nebo podvodným dlužníkům. Mass. R. Civil P. (Pravidla pro civilní řízení státu Massachusetts) 4.1.

Attachment bond. Záruční obligace nahrazující zabavení majetku. Obligace užívaná ke zrušení zabavení majetku, tak aby byl majetkový předmět osvobozen od zabavení resp. obstavení za účelem prodeje nebo jiné dispozice s ním; taková obligace může být obligací záruční společnosti nebo osobní obligací s ručiteli. Žalobce potom ke splnění rozsudku ve své věci využívá této obligace.

Attachment execution. Název, používaný v některých státech USA, pro řízení týkající se opovědi rozepře (process of garnishment, viz tam) ke splnění rozsudku. Z hlediska dlužníka podle rozsudku je to exekuce; avšak z hlediska toho, kdo je poddlužníkem zabavené pohledávky (garnishee), je to původní řízení – obsílka nařizující, aby se dostavil před soud a předložil důvod, pokud nějaký má, proč by rozsudek neměl být vymáhán z majetku a věci, které má odpůrce u sebe.

Attachment of privilege. Zabavení v případě privilegia. Ve starém anglickém právu soudní řízení, v němž určitá osoba na základě svého privilegia vyzývá jinou osobu, aby spolu vedly spor před soudem, k němuž sama patří a má privilegium tam podat svou žalobní odpověď. Writ vydávaný za účelem zadržení osoby na privilegovaném místě.

Attachment of risk. Přechod nebezpečí. Používáno k označení časového okamžiku – obvykle tehdy, když přechází právní titul – kdy přechází z prodávajícího na kupujícího nebezpečí ztráty způsobené zničením majetku, který je předmětem prodeje. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 2–509.

Attachment of the forest. Ve starém anglickém právu jeden ze tří soudů, které se původně konaly v lesích. Nejvyšší soud se nazýval „justice in eyre's seat“; soud středního stupně „swainmote“; a soud nejnižšího stupně „attachment“.

Attain. Dosáhnout nebo dojít na základě postupu nebo pohybu; dospět někam; jako např. to attain (dosáhnout) pozeňnaného věku. *Watkins v. Metropolitan Life Ins. Co.*, 156 Kan. 27, 131 P.2d 722, 723.

Attainder. Zbavení cti a občanských práv. Podle common law taková ztráta občanských práv a svobod, ke které docházelo vždy, když osoba, která spáchala velezradu nebo závažný trestný čin, byla za tento trestný čin odsouzena k trestu smrti.

Účinkem trestu „attainder“ pro takového zločince byla obecně skutečnost, že veškerý jeho majetek, nemovitý i movitý, byl zkonfiskován. Podle common law docházelo k trestu zbavení cti a občanských práv třemi způsoby, a sice: na základě *confession* (doznání), *verdict* (výroku poroty) a na základě *process* (řízení) nebo *outlawry* (postavení mimo zákon). O první případ šlo tehdy, když se vězeň před soudem přiznal k vině nebo když se uchýlil do svatyně, doznal svoji vinu a zřekl se říše, aby si zachránil život. Druhý případ nastával tam, kde vězeň před soudem svou vinu popřel a porota vynesla výrok proti němu. Třetí případ, když obviněná osoba unikla a byla postavena mimo zákon.

V Anglii byl trest zbavení cti a občanských práv na základě odsouzení, s následující bezectností, konfiskací nebo připadnutím majetku státu, zrušen zákonem vydaným ve 33. & 34. roce vlády královny Viktorie, c. 23. Ve Spojených státech dnes je doktrína trestu zbavení cti a občanských práv téměř neznámá, i když během revoluce a krátce po ní byly zákony o trestu zbavení cti a občanských práv vydány v některých státech USA. Vydávání takových zákonů je výslovně zakázáno Ústavou (čl. I, odd. 9).

Bills of attainder. Zákony odsuzující jednotlivce za závažný trestný čin bez soudního projednání. Takové zvláštní zákonodárné akty, které ukládají trest smrti osobám, které jsou údajně vinny vysoce nebezpečnými trestnými činy, jako je velezrada a závažný trestný čin (felony), bez odsouzení v řádném soudním projednání. Pokud zákon ukládá mírnější stupeň potrestání, než je trest smrti, je nazýván „bill of pains and penalties“ (zákon o trestech a pokutách), oba druhy takových zákonů jsou však zahrnuty do zákazu v Ústavě (čl. I, odd. 9). *Losier v. Sherman*, 157 Kan. 153, 138 P.2d 272, 273; *State v. Graves*, 352 Mo. 1102, 182 S.W.2d 46, 54. Viz také Bill.

Attaint. Odsoudit k smrti a ztrátě občanských práv. Takto odsouzený, poskvrněný nebo očerněný.

Ve staré anglické soudní praxi writ, jehož účelem je vyšetřit, zda porota dvanácti osob vydala nesprávný výrok, aby mohl být rozsudek zrušen. 3 Bl. Comm. 402. Takové šetření prováděl velký porotní soud nebo porota složená z dvaceti čtyř osob, obvykle rytířů, a pokud shledal výrok nesprávným, rozsudek byl takový, že porotci mají být zbaveni práv, má jim být zkonfiskován

majetek a výtěžky z jejich pozemků, sami mají být uvězněni a jejich manželky a děti vyhozeny ze dveří, jejich domy mají být srovnány se zemí, jejich stromy vyrvány i s kořeny a jejich louky rozorány, a žalobci má být nahrazeno všechno to, co ztratil v důsledku nespravedlivého výroku. 3 Bl. Comm. 404.

Attaint d'une cause. Ve francouzském právu vyhrání sporu.

Attempt. Pokus, útok. V zákonech a v jiných případech, než jsou případy v trestním řízení, „attempt“ zpravidla znamená úmysl spojený se skutkem, kterým nebylo dosaženo zamýšlené věci. Může být označen jako snaha provést nějaký skutek, dovedená dále, než je pouhá příprava, jehož provedení se však nezdařilo.

Criminal law. Trestní právo. Úmysl spáchat trestný čin spojený se skutkem provedeným s cílem spáchat trestný čin. Úsilí nebo snaha spáchat trestný čin, dovedené dále, než je jeho pouhá příprava nebo naplánování, které, pokud by jim nebylo zabráněno, by vyústily v plné uskutečnění skutku, o který bylo usilováno, avšak které ve skutečnosti nepřinesly splnění konečného záměru strany. Elementy požadované k naplnění pokusu („attempt“) spáchat trestný čin jsou následující: (1) úmysl jej spáchat, (2) zjevný skutek s cílem jej spáchat, (3) nezdar při uskutečnění a (4) zjevná možnost jej spáchat. *State v. Stewart*, Mo. App., 537 S.W.2d 579, 581.

Osoba je vinna pokusem spáchat trestný čin, jestliže jedná s druhem trestnosti jinak požadované pro spáchání trestného činu a: (a) úmyslně uskutečňuje jednání, které by bylo trestným činem, pokud by jeho průvodní okolnosti byly takové, jaké si myslí, že jsou; nebo (b) pokud způsobení určitého výsledku je elementem trestného činu, něco činí nebo opomine učinit s úmyslem takový výsledek způsobit nebo s tím, že věří, že to takový výsledek způsobí bez dalšího jednání z jeho strany; nebo (c) úmyslně něco učiní nebo opomine učinit, co je, za okolností, jaké si myslí, že jsou, činem nebo opominutím, které představují podstatný krok ve směru jednání, které podle plánu má vyvrcholit v tom, že tato osoba spáchá trestný čin. Model Penal Code (Vzorový trestní zákoník), 5.01.

Attendant, s. Průvodce, sluha. Ten, kdo má vůči druhému povinnost nebo je mu povinen poskytnout službu, nebo v určitém smyslu na něm závisí. Ten, kdo jiného následuje a doprovází.

Attendant, adj. Provázející nebo spojený s.

Attendant circumstances. Průvodní okolnosti. Skutečnosti vyskytující se kolem nějaké události; např. doba, místo a prohlášení pořizovatele závěti před sepsáním jeho poslední vůle a bezprostředně po něm následující.

Attendant terms. Průvodní ustanovení. V anglickém právu, ustanovení nebo podmínky (obvykle hypotéky) na dlouhou dobu více let, které jsou stanoveny nebo udržovány výlučně za účelem *attending* (provázení) a ochrany dědictví. Slovní spojení užívané při transakcích s nemovitostmi k označení majetkových práv, která jsou udržována při životě i poté, co účel, pro který byla původně zřízena, přestal existovat, takže mohou být považována za splněná nebo splněná, za účelem ochrany nebo posílení právního titulu vlastníka. Podle Zákona o splněných ustanoveních (Satisfied Terms Act) z r. 1845 každé průvodní ustanovení, které bylo po

tomto zákoně splněno, okamžitě přestalo existovat. Tento zákon se však nevztahoval na nájmy. Tento zákon byl zrušen a nahrazen odd. 5 Zákona o majetku (Law of Property Act), který se vztahuje na ustanovení přijatá mimo nájmy, jakož i na ustanovení přijatá mimo nemovitosti ve volné držbě (freeholds).

Attentat. Lat. Pokouší se.

V kontinentálním a kanonickém právu cokoli, co bylo nesprávně nově zavedeno nebo o co se pokusil (*attempted*) nižší soudce (nebo soudce *a quo*) v řízení, proti kterému bylo podáno odvolání.

Attention. Pozornost, péče. Vzetí v úvahu z hlediska činnosti; povšimnutí si; zdvořilost, pozornost; věnování pozornosti jakožto činnost nebo stav.

Atterminare. Odložit, prodloužit. Ve starém anglickém právu odložit na následující termín, odročit; prodloužit dobu splatnosti dluhu.

Attermining. Odkládající, prodloužující. Ve starém anglickém právu odložení, odročení; poskytnutí času nebo lhůty, např. pro zaplacení dluhu.

Attermoiement. V kanonickém právu stanovení lhůt; narovnání nebo vyrovnání (composition), např. s věřiteli.

Attest. Osvědčit. Podat svědeckví; podat svědeckví o skutečnosti; potvrdit, že něco je pravdivé nebo pravé; vystupovat jako svědek ve vztahu k; ověřit; formálně ověřit pravost kopie veřejné listiny podpisem; učinit slavnostní prohlášení slovy nebo písemně k potvrzení nějaké skutečnosti; označit podpisem svého jména, že podepsaný byl svědkem vyhotovení konkrétní listiny. *Lindsey v. Realty Trust Co.*, Tex. Civ. App., 75 S.W.2d 322, 324; *City Lumber Co. of Bridgeport v. Borsuk*, 131 Conn. 640, 41 A.2d 775, 778. Rovněž technický výraz, jímž v praxi mnoha států USA podává ověřující úředník ujištění o pravosti a správnosti kopie. Tak např. ověřenou („attested“) kopií dokumentu je taková kopie, která byla prozkoumána a srovnána s originálem, s osvědčením nebo prohlášením o správnosti, podepsaná osobami, které ji prozkoumaly. *Viz Affirmation; Jurat; Oath; Verification.*

Attestation. Osvědčení, atestace. Úkon dosvědčující v písemné formě listinu, a to na žádost strany, která ji vyhotovila, který je opatřen podpisem svědka na důkaz této skutečnosti. *In re Carlson's Estate*, 156 Or. 597, 68 P.2d 119, 121. *Viz Affirmation; Jurat; Oath; Verification.*

Attestation clause. Osvědčovací doložka. Taková doložka (např. na konci poslední vůle), kde svědci potvrzují, že listina byla před nimi vyhotovena a jakým způsobem. Osvědčení potvrzující průvodní skutečnosti a okolnosti vyhotovení poslední vůle. *In re Bragg's Estate*, 106 Mont. 132, 76 P.2d 57, 62. *Uniform Probate Code (Jednotný dědický zákoník)*, 2–502.

Attestation of will. Osvědčení poslední vůle. Úkon dosvědčující splnění zákonných požadavků na platné sepsání poslední vůle. *Zaruba v. Schumaker*, Tex. Civ. App., 178 S.W.2d 542, 543. *Viz Attestation clause.*

Attested copy. *Viz Attest.*

Attesting witness. Osvědčující osoba. Osoba, která se na žádost strany nebo stran podepisuje na listinu, za účelem osvědčení její pravosti.

Attestor. Osoba, která něco osvědčuje nebo se za něco zaručuje.

At the courthouse door. U dveří soudu. V blízkosti dveří soudu. Na místě určeném k vyvěšování vyhlásek a oznámení na soudě. *Matson v. Federal Farm Mortg. Corporation*, Tex. Civ. App., 151 S.W.2d 636, 640, 641.

At the end of the will. Na konci poslední vůle. Slova „at the end of the will“ podle zákona, který stanoví, že každou poslední vůli podepisuje zůstavitel na konci poslední vůle, znamenají konec textu a nikoli konec papíru, na němž je napsána. *In re Hildreth's Will*, 36 N.Y.S.2d 938, 939, 940.

At the market. Za tržní cenu. Příkaz makléři, aby koupil nebo prodal akcie za běžnou tržní cenu spíše než za cenu zvláštní. *Viz Market order.*

At time cause of action accrues. V době, kdy nastane důvod k podání žaloby. Tohoto pojmu se někdy používá na existující vymahatelnou pohledávku, častěji však znamená vzniknout nebo nastat. *Stone v. Phillips*, 142 Tex. 216, 176 S.W.2d 932, 933.

Attincta. Práv. lat. Zbavení občanských práv, poskvrnění nebo očernění; odsouzení nebo shledání vinným za nějaký trestný čin.

Attorn. Převrátit, obrátit; převést peníze nebo zboží na jiného; postoupit k určitému konkrétnímu užívání nebo službě. Souhlasit s převedením nájemného nebo návratem (reversion, *viz tam*). Souhlasit s tím, že se stanu nájemcem někoho jakožto vlastníka nebo majitele nemovitosti, kterou předtím měla jiná osoba, nebo souhlasit s uznáním nového vlastníka majetku nebo nemovitosti a přislíbit mu placení nájemného.

Attornare. Lat. Převést nebo převrátit; jmenovat právního zástupce nebo náhradníka, substituta.

Attornare rem. Převést věc. Převést peníze nebo zboží, tzn. přidělit je nebo je vyhradit nějakému konkrétnímu použití nebo službě.

Attornato faciendo vel recipiendo. Zastaralý writ, který nařizoval šerifovi nebo hofmistrovi hrabského soudu nebo hundred court (soudu nižší administrativní jednotky v rámci hrabství), aby přijal právního zástupce a připustil, aby se dostavil namísto osoby, která se má účastnit řízení před tímto soudem.

Attornatus. Ten, kdo je převeden nebo postaven na místo jiného; náhradník, substitut; a tedy právní zástupce.

Attornatus fere in omnibus personam domini representant. Právní zástupce zastupuje osobu svého pána téměř ve všem (ve všech ohledech).

Attorne. Práv. franc. Ve starém anglickém právu attorney (zástupce, právní zástupce).

Attorney. Zástupce, právní zástupce. V nejobecnějším smyslu označuje tento pojem zástupce nebo náhradníka, substituta nebo osobu, která je jmenována a zmocněna, aby jednala namísto jiné osoby. Zástupce nebo osoba jednající na účet jiného. *Sherts v. Fulton Nat. Bank of Lancaster*, 342 Pa. 337, 21 A.2d 18. V nejobvyklejším použití však tento pojem znamená, pokud není jasně zamýšlen význam opačný, „attorney at law“, „lawyer“ nebo „counselor at law“ (právní zástupce). „Attorney“ znamená právní zástupce, profesionální právnícké sdružení, korporace nebo společenství, oprávněné na základě příslušného zákona poskytovat právní služby. *Bankruptcy Code (Zákoník o úpadku)*, 101.

Slovo „attorney“ zahrnuje stranu, která osobně vystupuje v řízení jako žalobce nebo obhájce. *New York C.P.L.R.* 105.

Viz také Attorney for government; Attorney General; Barrister; District (District attorney); House counsel; Lawyer; Prosecuting attorney; State's attorney; United States Attorney.

Attorney ad hoc. *Viz Ad hoc.*

Attorney at large. Neomezený, obecný právní zástupce. Ve staré soudní praxi právní zástupce, který působil u všech soudů.

Attorney at law. Advokát. Osoba oprávněná k poskytování právních služeb v příslušném státě a zmocněná k vykonávání právní činnosti pro klienty jak v civilních, tak v trestních věcech, včetně koncipování právních dokumentů, poskytování právních porad a zastupování klientů před soudy, správními orgány, výbory atd.

V anglickém právu veřejný úředník patřící k vyšším soudům rozhodujícím podle common law ve Westminsteru, který vedl právní řízení ve prospěch jiných osob, požadoval úhradu od svých klientů, kteří jej pověřili touto činností; odpovídal osobě zvané solicitor (advokát připravující proces, ale nevystupující u soudu) v kancléřských soudech a osobě zvané proctor (zástupce) admirálních (námořních), církevních, dědických a rozvodových soudů. *Attorney* (právní zástupce) byl téměř vždy rovněž solicitem. Zákonem o soudnictví (judicature act) z r. 1873, 87 bylo stanoveno, že solicitor, právní zástupce nebo proctori kteréhokoli soudu nebo oprávnění na základě zákona vystupovat před kterýmkoli takovým soudem, jehož jurisdikce se tímto zákonem převádí na vysoký soudní dvůr nebo odvolací soud, budou nazýváni „solicitors of the supreme court“ (solicitory nejvyššího soudu).

Attorney ethics. *Viz Code of Professional Responsibility; Rules of Professional Conduct.*

Attorney fees. *Viz American rule; Attorney's lien; Common fund doctrine; Equal Access to Justice Act; Fee; Lodestar Rule; Minimum fee schedules; Retainer.*

Attorney in fact. Zmocněný (faktický) zástupce. Soukromý právní zástupce, zmocněný jiným k tomu, aby za něj jednal, a to buď za nějakým konkrétním účelem, např. provést konkrétní úkon, nebo v nějaké obecné obchodní transakci, která nemá právní charakter. Takové zmocnění se uděluje písemným instrumentem, nazývaným „letter of attorney“ (písemná plná moc) nebo obecněji „power of attorney“ (plná moc). *Viz Power of attorney.*

Attorney of record. Právní zástupce vedený ve spise. Zástupce, jehož jméno se musí objevit někde v záznamech daného případu nebo příslušném registru, nebo na podáních nebo na nějaké listině předložené v daném případě soudu, nebo v evidenci přítomnosti při jednání. Osoba, kterou klient jmenoval jako svého zástupce, jemuž je možno doručovat písemnosti. *Reynolds v. Reynolds*, 21 Cal.2d 580, 134 P.2d 251, 254.

Právní zástupce, který předložil žádost o dostavení se před soud (např. na základě *praecipe*, *viz tam*), a který je tudíž formálně uveden v soudních záznamech jako oficiální právní zástupce strany. Jakmile se právní zástupce stane zástupcem vedeným ve spise, často nemůže v tomto případě odstoupit bez svolení soudu.

Každé podání strany, která je zastoupena právním zástupcem, podepisuje alespoň jeden právní zástupce vedený ve spise svým vlastním jménem s uvedením adresy. *Fed. R. Civil P. (Federální pravidla pro civilní řízení)* 11.

Attorney's license. Oprávnění vykonávat činnost jako právní zástupce (advokátská licence). Formální dokument vydávaný nejvyšším soudem státu USA, běžně po složení advokátské zkoušky, který povoluje poskytovat právní služby v rámci jurisdikce tohoto státu. Rovněž obdobný dokument vydávaný federálními soudy USA právním zástupcům oprávněným vystupovat před soudy jednotlivých států. Takové licence mohou být zrušeny z důvodu vyškrtnutí ze seznamu advokátů nebo suspendovány z důvodu nesprávného chování zástupce.

Attorney's lien. *Viz Attorney's lien.*

Letter of attorney. Písemná plná moc; písemný dokument, jímž jedna strana ustavuje druhou stranu svým skutečným a oprávněným právním zástupcem za účelem, aby pro tuto osobu a namísto ní mohl provést nějaký právní úkon. Písemný instrument, jmenující faktického právního zástupce k uváděnému účelu a stanovící jeho oprávnění a povinnosti. Je to vlastně ve skutečnosti pouhá smlouva o zastoupení. Obecná (*general*) plná moc opravňuje zástupce obecně jednat na účet zmocnitele. Zvláštní (*special*) plná moc je zmocněním omezeným na konkrétní úkony.

Power of attorney. Plná moc. Instrument, jímž je stanoveno oprávnění jedné osoby jednat namísto jiné osoby jako faktický zástupce. *Viz také Power of attorney.*

Practice of law. *Viz Practice.*

Public attorney. Veřejný zástupce. Jméno, jímž je někdy označován právní zástupce, k odlišení od soukromého (*private*) zástupce nebo faktického zástupce.

Right to attorney. *Viz Counsel, right to.*

Attorney-client privilege. Privilegium ve vztahu právního zástupce – klient. V důkazním právu privilegium klienta odmítnout prozrazení a zabránit každé další osobě, aby prozradila důvěrná sdělení mezi klientem a jeho právním zástupcem. Toto privilegium chrání sdělení mezi právním zástupcem a klientem, která byla učiněna s cílem obstat a nebo získat profesionální právní radu nebo pomoc. *Levingston v. Allis-Chalmers Corp.*, D. C. Miss., 109 F.R.D. 546, 550. Takové privilegium, které umožňuje právnímu zástupci, aby odmítl vypovídat, pokud jde o sdělení klienta ve vztahu k němu, i když toto privilegium patří klientovi a nikoli právnímu zástupci, a může se jej tudíž vzdát klient. Před federálními soudy je ve vztahu k tomuto privilegium aplikováno právo příslušného státu USA. *Fed. Evid. Rule (Federální pravidla pro dokazování)* 501. *Viz také Client's privilege; Joint defense doctrine.*

Attorney for government. Zástupce vlády. Zahrnuje *Attorney General* (ministra spravedlnosti), zmocněného náměstka ministra spravedlnosti, zástupce Spojených států (*United States Attorney*), zmocněného náměstka zástupce Spojených států a ve vztahu k případům, které vznikají na základě právních předpisů území Guam, znamená ministra spravedlnosti (*Attorney General*) území Guam nebo další osobu nebo osoby, které mohou být podle zákonů Guam zmocněny takto jednat. *Fed. R. Crim. P. (Federální pravidla pro trestní řízení)* 54(c).

Attorney General. Ministr spravedlnosti (v USA, jinak generální prokurátor, pozn. překl.). Ministr spravedlnosti, jakožto osoba stojící v čele ministerstva spravedlnosti (Department of Justice) a hlavní právní úředník federální vlády, zastupuje Spojené státy obecně v právních věcech a, pokud je o to požádán, poskytuje rady a stanoviska prezidentovi a ministrům vlády USA. Ministr spravedlnosti osobně zastupuje vládu před Nejvyšším soudem USA v případech výjimečné společenské nebezpečnosti nebo výjimečného významu. *Viz také Solicitor General.*

V každém státě USA je rovněž ministr spravedlnosti, který je hlavním právním úředníkem státu. Poskytuje rady a stanoviska guvernérovi a ministerstvům a správním úřadům nebo orgánům.

V Anglii je generální prokurátor (Attorney General) hlavním právním úředníkem Koruny a osobou stojící v čele advokátní komory Anglie (bar of England).

Private Attorney General. Občanský zmocněnec. Koncepce „private attorney general“ vychází z toho, že úspěšný žalobce, soukromě zastupující stranu, má nárok na náhradu svých právních výdajů, včetně honorářů právního zástupce, pokud podpořil politiku vyplývající ze zákonů týkajících se veřejného zájmu, ve prospěch význačné části osob. Dasher v. Housing Authority of City of Atlanta, Ga., D. C. Ga., 64 F.R.D. 720, 722. *Viz také Equal Access to Justice Act.*

Attorney general's bill. Návrh ministra spravedlnosti. Obžaloba předkládaná velké porotě na základě soudního povolení bez předchozí stížnosti před magistrátem a předání soudu. Commonwealth v. Wilson, 134 Pa. Super. 222, 4 A.2d 324, 327.

Attorney general's opinion. Stanovisko ministra spravedlnosti. Stanovisko předkládané ministrem spravedlnosti USA prezidentovi, členům ministerstva nebo vládním orgánům na žádost týkající se právní otázky. Rovněž stanovisko, které předkládá ministr spravedlnosti státu USA guvernérovi nebo státním správním orgánům na žádost týkající se výkladu práva.

Attorney, right to. *Viz Counsel, right to.*

Attorneyship. Advokátní kancelář; prokuratura. Kancelář zástupce nebo advokáta.

Attorney's lien. Zástavní (zadržovací) právo advokáta. Právo advokáta držet nebo ponechat si v držbě peníze nebo majetek svého klienta do doby, dokud nebudou vypořádány a zaplacený jeho vlastní náklady. Ke zřízení není požadováno žádné zvláštní řízení podle ekvity. Rovněž zástavní právo na finanční hotovost u soudu, která má být vyplacena klientovi, nebo plnění podle rozsudku nebo vyhlášení nebo nálezu soudu v jeho prospěch, které byly získány na základě úsilí advokáta a k jejichž vymáhání musí požádat o pomoc soudu na základě ekvity.

Charging lien. Zástavní právo v rozsahu vynaložených nákladů. Zástavní právo advokáta za účelem náhrady jeho vlastních nákladů na finanční hotovost nebo plnění podle rozsudku, které získal jeho klient na základě jeho profesionální pomoci a služeb. Je to zvláštní zástavní právo, které pokrývá pouze služby poskytnuté advokátem v řízení, ve kterém byl daný rozsudek vydán, zatímco retaining lien je obecným zástavním právem k uzavěře účtu mezi advokátem a jeho klientem a vztahuje se na majetek klienta, který může přejít do držby advokáta v průběhu poskytování služeb.

Retaining lien. Zástavní právo v obecném rozsahu. Zástavní právo, které má advokát na veškeré cenné papíry, listiny, poukazy atd. svého klienta, zůstávající v jeho držbě, které ho opravňuje, aby je zadržoval do doby, kdy budou uspokojeny jeho pohledávky za poskytnutí profesionálních služeb. Je to obecné zástavní právo.

Attorney's work product. *Viz Work product rule.*

Attornment. Ve feudálním a starém anglickém právu situace, kdy lenní pán odevzdává nebo převádí služby svého pachtýře (tenanta) na osobu ze svého panství.

Attornment je úkonem osoby, která má nárok na nájem pozemku nebo doživotní užívací právo k nemovitosti nebo pacht, na základě kterého tato osoba souhlasí s tím, že se stane nájemcem cizí osoby, která získala tento pozemek do vlastnictví, nebo získala nástupní právo k nemovitosti (remainder) nebo právo návratu (reversion), nebo právo na nájemné nebo služby poskytované nájemcem. Je to úkon, jehož prostřednictvím nájemce uznává svůj závazek k novému pronajímateli.

Souhlas osoby s uznáním třetí osoby jako možné nástupnické strany smlouvy; nejčastěji souhlas nájemce platit nájemné novému vlastníkovvi, zejména zástavci nemovitosti, který ukončil hypotékařní vztah.

Attractive agencies doctrine. *Viz Attractive nuisance doctrine.*

Attractive instrumentalities doctrine. *Viz Attractive nuisance doctrine.*

Attractive nuisance doctrine. Doktrína rušení s ohledem na atraktivitu. Tato doktrína spočívá v tom, že osoba, která vlastní zařízení, agenturu ve svých budovách nebo je má určitým způsobem uspořádány nebo vytvoří takový stav v budovách jiné osoby, nebo na veřejném místě, u kterého se lze rozumně obávat, že se stane zdrojem nebezpečí pro děti, je povinna provést taková opatření, jaká by rozumně učinil opatrný člověk s cílem zabránit újmě dětí v útlém věku, o nichž ví, že jsou zvyklé tam pobývat, nebo které by si tam mohly přijít hrát v důsledku něčeho, o čem lze očekávat, že je upoutá (attract). *Viz Restatement, Second, Torts (Druhý Restatement, Delikty) 339.*

Attribution. Připsání. Za určitých okolností používá daňové právo pravidla o připsování k tomu, aby na jednoho plátce daně převedla úroky z vlastnictví jiného plátce daně. Pokud např. je akciový kapitál korporace X vlastněn ze 60 % osobou M a ze 40 % osobou S, může být osoba M považována za vlastníka 100 % korporace X, pokud M a S jsou matka a syn. V takovém případě akciový kapitál, který je ve vlastnictví osoby S, je připsán osobě M. Jinak vyjádřeno, osoba M má 60 % „přímý“ a 40 % „nepřímý“ podíl na korporaci X. Rovněž lze říci, že osoba M je „fiktivním“ vlastníkem podílu osoby S.

Attrition. Opotřeбенí; vyčerpání. V obecném smyslu přirozený a postupný pokles nebo úbytek. Tento pojem se užívá k označení poklesu ve skutečné výnosnosti veřejných zařízení po zkušebním roce, způsobeného vzrůstem jeho základní sazby, nebo provozních nákladů, nebo obou těchto položek, který je rychlejší než jakýkoli vzrůst jeho výnosů. South Central Bell Tel. Co. v. Louisiana Public Service Commission, La., 373 Sp.2d 478, 486. Pojem užívaný k označení jevu, ke kterému dochází tehdy, když určité faktory, s výjimkou mimořádného růstu, tlačí náklady vzhůru bez průvodního vzrůstu příjmů. Southern Bell Tel. & Tel. Co. v. Florida Public Service Com'n, Fla., 443 So.2d 92, 95.

Att'y. Attorney (zástupce).

Aubaine. *Viz Droit d'aubaine.*

A.U.C. Ab urbe condita. Od založení města.

Auction. Aukce, dražba. Dražbou je veřejný prodej majetku tomu, kdo nabídne nejvíce, osobou, která má k tomuto účelu licenci a oprávnění. Licitátor, dražitel (auctioneer) je zaměstnán prodávajícím a je především jeho zástupcem. Avšak poté, co je majetek přiklepnut, je rovněž zástupcem kupujícího v rozsahu, v němž jsou strany vázány jeho prohlášením o prodeji, a tak uspokojuje požadavky tzv. zákona o podvodech (statute of frauds, *viz tam*). Hawaii Jewelers Ass'n v. Fine Arts Gallery, Inc., 51 Hawaii 502, 463 P.2d 914, 916.

Prodej na základě dražby je završen tehdy, když tak licitátor oznámí přiklepnutím kladívka nebo jiným obvyklým způsobem. Takový prodej je prodejem s výhradou, ledaže zboží je za výslovně uvedených podmínek vydraženo bez výhrady. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 2-328.

Dutch auction. Holandská dražba. Metoda prodeje na základě dražby, která spočívá ve veřejné nabídce majetku za cenu, která je nad jeho hodnotou, a poté se cena postupně snižuje, dokud se nenajde někdo, kdo tento majetek koupí.

Auctionariae. Katalogy zboží k veřejnému prodeji nebo dražbě.

Auctionarius. Proávající; překupník; maloobchodník; ten, kdo koupil a prodal; licitátor (auctioneer) v moderním smyslu. Ten, kdo kupuje chatrné, staré, obnošené věci, aby je opět prodal za vyšší cenu.

Auctioneer. Licitátor, dražitel. Osoba na základě zákona oprávněná nebo mající licenci prodávat pozemky nebo zboží jiných osob ve veřejné dražbě. Ten, kdo prodává zboží ve veřejné dražbě pro jiného na základě komisionářské smlouvy nebo za odměnu.

Licitátoři se odlišují od makléřů (brokers) v tom, že makléři mohou jak kupovat, tak prodávat, zatímco licitátoři mohou pouze prodávat; kromě toho makléři mohou prodávat pouze na základě soukromé smlouvy a licitátoři pouze na základě veřejné dražby.

Auctor. Původce, právní předchůdce. V římském právu dražitel. V kontinentálním právu ten, kdo něco poskytuje nebo obchodník jakéhokoli druhu. Ve starém francouzském právu žalobce.

Auctoritas. Autorita. V kontinentálním právu plná moc, autorita. Ve starém evropském právu diplom nebo královská listina.

Auctoritates philosophorum, medicorum, et poetarum, sunt in causis allegandae et tenendae. Názory filozofů, lékařů a básníků mají být předkládány a uznávány při projednávání případů u soudu.

Aucupia verborum sunt iudice indigna. Chytání za slova není hodno soudce. Aplikováno ve věci State v. Flemming, 66 Me. 142, 151.

Audi alteram partem. Vyslechni druhou stranu; vyslechni obě strany. Žádného člověka nelze odsoudit, aniž byl vyslechnut. Lowry v. Inman, 46 N.Y. 119; Shaw v. Stone, 55 Mass. (1 Cush.) 228.

Audience. Audience. V mezinárodním právu slyšení; pohovor s panovníkem. Král nebo prezident nebo jiný vedoucí představitel země uděluje audienci cizímu vel-

vyslanci, který k němu přichází řádně akreditován; a po odvolání velvyslance je mu běžně udělována „audience of leave“ (závěrečná audience).

Audience court. Audienční soud. V anglickém právu soud patřící arcibiskupovi z Canterbury, který má jurisdikci pouze ve formálních záležitostech, jako je konfirmace biskupů apod. Tento soud má stejnou moc jako Court of Arches (*viz Arches*), je to však soud nižší hodnosti a mladší. Dean of Arches (děkan z Arches) je oficiálním auditorem Audienčního soudu. Arcibiskup z Yorku má rovněž svůj Audienční soud. Tyto soudy přestaly být jakožto zvláštní soudy užívány již před delší dobou.

Audiendo et terminando. Slyšet a rozhodnout. Writ nebo pověření dané určitým osobám, aby uklidnily a potrestaly jakékoli povstání nebo vzpouru.

Audit. Audit, revize, kontrola, ověření účtů. Systematická inspekce účetních záznamů včetně analýz, testů a potvrzení.

Slyšení a šetření, které se uskutečnilo před auditorem. Audience; slyšení; obecná prověrka. Formální nebo oficiální revize a ověření účtů, se svědky, ručiteli, atd. Green-Boots Const. Co. v. State Highway Commission, 165 Okl. 228, 25 P.2d 783.

Viz také Auditor; Generally Accepted Auditing Standards (GAAS).

Audit opinion. Revizní posudek, revizní zpráva. Zpráva autorizovaného účetního znalce po revizi finančních výkazů, vyslovující názor na korektnost předložení takových dokumentů. Posudek může mít jednu z následujících forem: posudek bez výhrad (unqualified opinion); posudek s výhradami (qualified opinion); negativní posudek (adverse opinion); posudek s prohlášením zřikajícím se odpovědnosti (disclaimer of opinion).

Audit trail. Revizní záznam. Evidenční schéma spojující účetní zůstatky nebo jiné souhrnné výsledky původních transakcí a výpočtů. Průběh událostí mezi původní transakcí a účetními bilancemi ve finančních výkazech.

Correspondence audit. *Viz Correspondence audit.*

Desk audit. Kancelářský audit. Přehled postavení v civilní službě za účelem zjištění, zda povinnosti a odpovědnost v určitém postavení jsou v souladu s klasifikací zaměstnání a platovou stupnicí.

Field audit. Detašovaný audit. Audit prováděný Službou pro vnitřní daně (Internal Revenue Service) v provozovnách plátce daně nebo v kanceláři daňového poradce zastupujícího plátce daně. Nutno odlišovat od pojmů correspondence audit a office audit (*viz tam*).

Independent audit. Nezávislý audit. Audit provedený osobou stojící mimo nebo firmou, která není v žádném směru spojena se společností, která je prověřována. *Viz také Audit Committee.*

Internal audit. Vnitřní audit. Audit prováděný personálem společnosti s cílem zjistit, zda jsou v pořádku vnitřní postupy, operace a účetní praxe — na rozdíl od auditu z vnějšku, nezávislých auditorů.

Office audit. *Viz Office (Office audit).*

Tax audit. Daňový audit. Revize knih, poukázek a záznamů nebo jiných transakcí daňového plátce, které mají důsledky v oblasti daní, prováděná zástupci I.R.S. (Služby pro vnitřní daně). *Viz Correspondence audit; Office (Office audit); RAR.*

Audita querela. Název writu podle common law, který představuje počáteční postup v řízení zahajovaném osobou, proti níž směřuje rozsudek, za účelem domoci se právní ochrany proti následkům rozsudku na základě nějaké věci, představující námitku nebo důvod ke zproštění, která se objevila až po vydání rozsudku a které nelze využít jiným způsobem. Barnett v Gitlitz, 290 Ill. App. 212, 8 N.E.2d 517, 520. Může být rovněž použit pro věci, které se objevily před vydáním rozsudku tam, kde odpůrce neměl žádnou příležitost uplatnit takové věci na svou obranu. Louis E. Bower, Inc. v. Silverstein, 298 Ill. App. 145, 18 N.E.2d 385, 387.

Tento writ byl zrušen ve většině států USA, které přijaly Pravidla pro civilní řízení (Rules of Civil Procedure), s ohledem na to, že byl nahrazen možností podat proti rozsudku opravný prostředek (relief from judgment). Rule of Civil Procedure (Pravidlo civilního řízení) 60(b).

Audit committee. Revizní výbor. Výbor správní rady společnosti, který je obvykle složen z členů stojících mimo správní radu, kteří jmenují nezávislé revizory a projednávají s nimi jejich práci. Pokud revizoři jsou toho názoru, že určitá věc by měla být předložena k informaci akcionářům, revizoři nejprve seznámí s takovou věcí revizní výbor.

Auditor. Auditor, revizor, ověřovatel účtů. Ten, kdo kontroluje přesnost, korektnost a obecnou přípustnost účetních záznamů a výkazů a potom na ně vydá osvědčení; např. Certified Public Accountant (autorizovaný veřejný účetní).

Státní úředník, jehož funkcí je revidovat účty správních orgánů daného státu za účelem zjištění, zda byly výdaje prováděny v souladu se zákonnými zmocněními. Viz také General Accounting Office.

Úředník podniku, který reviduje a ověřuje účty z hlediska přesnosti.

Úředník (nebo úředníci) soudu, pověřený za účelem stanovení debetních a kreditních položek mezi stranami, které jsou účastníky řízení, v němž se projednávají účty a předložení bilance. Podle Pravidel pro civilní řízení (Rules of Civil Procedure) je v mnoha státech USA používán pojem „master“ k označení osob, dříve známých jako auditoři; např. Mass. R. Civil P. (Pravidla pro civilní řízení státu Massachusetts) 53. Viz Master; Reference.

Auditor of the imprest. Dosl. revizor státních financí. Kterýkoli z několika úředníků v anglické Státní pokladně, jejichž funkcí původně bylo revidovat účty týkající se výdajů v oblasti cel, námořnictva, armády, atd., kterou nyní vykonávají komisaři pro revizi veřejných účtů.

Auditor of the receipts. Dosl. revizor stvrzenek. Úředník anglické Státní pokladny.

Public auditor. Veřejný auditor. Ověřuje účetní záznamy soukromých podniků za honorář.

State auditor. Státní auditor. Viz první obecnou definici výše.

Augmentation. Zvětšení, zvýšení, přírůstek. Vzrůst příjmů koruny v důsledku zrušení klášterů a přisvojení si jejich pozemků a příjmů. Rovněž název soudu (nyní zrušeného), zřízeného v době 27. roku vlády Jindřicha VIII., k rozhodování sporů a rozporů týkajících se klášterů a klášterních pozemků. Tento soud byl zrušen v době vlády královny Mary, avšak úřad přírůstků (office of augmentations) existoval ještě dlouho poté.

Podíl na velkých desátcích, který jejich příjemci dočasně přidělovali vikářům a který byl stanoven jako trvalý zákonem v 29. roce vlády Charlese II., c. 8. Toto slovo se užívá v obdobném smyslu v kanadském právu.

Augmented estate. Zvětšená pozůstalost. Pozůstalost zmenšená o výdaje na pohřeb a správu, příspěvek na bydlení pozůstalé rodiny (homestead allowance), rodné přídatky, výjimky a vymahatelné nároky, k níž je přidána hodnota majetku převedeného na jakéhokoli kupujícího, který nebyl v dobré víře a hodnota majetku, který vlastní pozůstalý manžel v okamžiku smrti zůstavitele. Uniform Probate Code (Jednotný dědický zákoník), 2–202.

Augusta legibus soluta non est. Císařovna nebo královna není osvobozena nebo vyňata z moci zákonů. 1 Bl. Comm. 219.

Aula. Aula, hala, sál. Ve starém anglickém právu veřejná budova (hall) nebo soud; baronský nebo manský soud; court—baron (viz tam). Toto slovo se používalo ve středověké Anglii vedle slova curia (soud); užívalo se k označení shromáždění lordů, které se tam konalo, stejně jako se užívalo slovo court (soud).

Aula ecclesiae. Církevní sál, soud. Loď kostela, kde se dříve konala dočasná zasedání soudu.

Aula regis. (Zvaná rovněž *Aula Regia*). Královská síň nebo královský palác, královský soud. Hlavní soud Anglie v raných normanských dobách. Zřídil ho Vilém Dobyvatel ve svém vlastním paláci. Skládal se z vysokých státních úředníků, kteří sídlili v paláci a následovali královskou rodinu na všech jejích výpravách. Viz také Curia regis.

Aulic. Aulský. Patřící ke královskému soudu.

Aulnage. Viz Alnager.

Aulnager. Viz Alnager.

Aumone, service in. Dosl. mše za milodar. Tam, kde jsou pozemky dávány jako milodar (in alms) nějakému kostelu nebo klášteru za podmínky, že mše nebo modlitby budou v určitých dobách věnovány klidu dárcovy duše.

Aunt. Teta. Sestra otce nebo matky a vztah ve třetím stupni, korelativně s neteří nebo synovcem.

Aunt Minnie. Teta Minnie. Ujednání, při němž burzovní makléř, který je členem jak Newyorské burzy cenných papírů, tak regionální burzy, se vzdá části své provize z regionální burzy jako příslibu protiplnění příjemci, který zařídí umístění obchodu na Newyorské burze cenných papírů, takže příjemce zaplatí za obchod na Newyorské burze cenných papírů nikoli regulérní provizi, ale tuto částku sníženou o vzdání se na regionální burze; je to protiprávní rabat. Moses v. Burgin, D. C. Mass., 316 F. Supp. 31, 47.

Aures. Anglosaský trest uřezání uší, ukládaný osobám, které loupily v kostelích nebo byly vinny jakoukoliv jinou krádeží.

Aurum reginae. Královnino zlato. Královský příjem náležející každé manželce krále po dobu jejího manželství s králem.

Australian ballot. Australský hlasovací lístek. Oficiální hlasovací lístek, na němž jsou vytištěna jména všech kandidátů. Jeho použití je provázáno zárukami směřujícími k zachování tajnosti hlasování. Tzv. zákony o australských hlasovacích lístcích (Australian ballot laws), které jsou v různých formách ve Spojených státech dosti rozšířeny, byly obecně soudy prohlášeny za přípustné.

Auter, autre. Práv. franc. Jiný. Viz Autre.

Authentic. Autentický. Pravý; pravdivý; skutečný; čistý; spolehlivý; důvěryhodný; mající charakter a moc originálu; řádně udělený s veškerými nezbytnými formalitami a zákonně osvědčený. Kompetentní, hodnověrný a spolehlivý jako důkaz.

Authentic act. Autentický úkon. V kontinentálním právu úkon, který byl proveden před notářem nebo veřejným úředníkem zmocněným vykonávat takovou funkci, nebo který je osvědčen veřejnou pečeti, nebo byl prohlášen za veřejný z moci příslušného magistrátu, nebo který je potvrzen jako výpis z veřejného rejstříku.

Authentic copy. Ověřený opis. Listina, která má takovou moc, že prokazuje formu a obsah originálu, z něhož byla pořízena. Viz Authentication.

Authentication. Ověření, legalizace. V důkazním právu úkon nebo způsob, jímž se dává moc nebo právní autentičnost zákonu, záznamu nebo jinému písemnému instrumentu, nebo jeho ověřenému opisu, tak aby byl z hlediska dokazování zákonně přípustný. Ověření rozsudků. Osvědčení, provedené řádným úředníkem, který potvrzuje, že záznam má náležitou zákonem požadovanou formu a že osoba, která tento záznam potvrzuje, je úřední osobou k tomu zmocněnou. Ukony prováděné za tím účelem, aby určitý dokument byl znám a osvědčen. Viz také Verification.

Ověření písemnosti znamená (a) uvedení důkazu, který je dostatečný k tomu, aby byl potvrzen náleze, že to je písemnost, o které navrhovatel tohoto důkazu tvrdí, že takovou je, nebo (b) stanovení takových skutečností jakýmikoli jinými zákonem předvídanými prostředky. Calif. Evid. Code (Důkazní zákoník státu Kalifornie), 1400.

Požadavek ověření jako podmínka předcházející přípustnosti důkazu je uspokojen důkazem dostatečným k tomu, aby podpořil náleze, že příslušná věc je takovou, jak o ní tvrdí její navrhovatel. Fed. Evid. Rule (Federální pravidlo pro dokazování) 901. *Self authentication.* Vlastní ověření. Zákony často předvídají, že určité druhy písemností budou připuštěny jako důkaz „without further proof“ (bez dalšího prokazování). Do této kategorie spadají následující písemnosti: (1) listiny, převodní dokumenty týkající se nemovitostí nebo jiné dokumenty, které byly uznány těmi, kdo je podepsali, před veřejným notářem, (2) ověřené opisy veřejných záznamů a (3) knihy zákonů, pořizující autority pramene práva (books of statutes), které mají být vytištěny veřejným orgánem. Viz Fed. Evid. Rule (Federální pravidlo pro dokazování) 902.

Authenticum. Autentický dokument. V kontinentálním právu originální instrument nebo písemnost; originál poslední vůle nebo jiného dokumentu na rozdíl od kopie.

Author. Autor. Ten, kdo vytvoří s použitím své vlastní duševní práce ve vztahu k materiálům svého díla takové uspořádání nebo kompilaci, které jsou samy o sobě nové. Ten, kdo něco začíná nebo uvádí do pohybu; a tudíž bezprostřední příčina věci; tvůrce; původce; skladatel; na rozdíl od vydavatele, překladatele nebo kompilátora.

Authorities. Odkaz na právní prameny, „authority“. Citace ústav, zákonů, precedentů, soudních rozhodnutí, pravidel, nařízení, učebnic, článků, apod. použité jako argumenty ohledně právních otázek (např. ve struč-

ných informacích při soudním řízení, návrzích, atd.) při projednávání případu před soudem, na podporu právních pozic, které jsou zastávány, nebo uváděné za účelem podepření názoru soudu nebo názoru autora nějakého textu ohledně jakékoli otázky. Odkazy na autority mohou být buď primární (např. zákony, soudní rozhodnutí, nařízení), nebo sekundární (např. restatements, pojednání).

Authority. Dovolení, pravomoc, zmocnění. Povolení. Právo vykonávat oprávnění; vydávat a prosazovat zákony; vyžadovat poslušnost; nařizovat; soudit. Kontrola; jurisdikce. Často synonymické s power (moc, zmocnění, oprávnění). Moc delegovaná zmocnitelem na jeho zástupce. Zákonná delegace moci jednou osobou na druhou. Oprávnění zástupce ovlivňovat právní vztahy jeho principála (zmocnitele) úkony prováděnými v souladu s projevy souhlasu principála adresovanými zástupci. Viz Restatement, Second, Agency (Druhý restatement, Zastoupení) 7.

Vztahuje se k precedenční hodnotě, která má být udělena názoru soudního nebo správního orgánu. Název soudu je závaznou autoritou pro jiné soudy, stojící přímo pod tímto soudem v soudní hierarchii. Názory nižších soudů nebo soudů, které jsou mimo tuto hierarchii, se řídí stupněm, k němuž patří podle doktríny stare decisis. Viz Stare decisis.

Zákonná moc; právo nařizovat nebo jednat; právo a moc veřejných úředníků vyžadovat dodržování nařízení, která vydali na základě zákona v rámci svých veřejných funkcí.

Viz také Actual authority; Apparent authority; Binding authority; Commission; Competent authority; Constructive authority; Control; Credentials; Implied authority; Power; Precedent; Real authority; Scope of authority.

Actual express authority. Skutečná výslovná plná moc. Skutečné zmocnění odvozené ze slov psaných nebo vyslovených principálem (zmocnitelem). Viz také Actual authority.

Actual implied authority. Skutečná mlčky daná plná moc. Skutečné zmocnění, dovozené ze slov nebo chování projeveného vůči zástupci principálem (zmocnitelem).

Apparent authority. Zdánlivá plná moc. Taková plná moc, kterou, přestože nebyla ve skutečnosti udělena, principál vědomě dovolí zástupci vykonávat, nebo ho vydává za takto zmocněného. Oprávnění ovlivňovat právní vztahy jiné osoby jednáním se třetími osobami, zjevně jako zástupce této jiné osoby, které vychází z projevu této osoby vůči takovým třetím osobám a v souladu s nimi. Restatement, Second, Agency (Druhý restatement, Zastoupení), 8. Viz Authority by estoppel, níže.

Authority by estoppel. Plná moc v důsledku estoppele (překážky uplatnění nároku, viz tam). Nikoli skutečná, ale pouze zdánlivá, která je uložena principálovi, protože jeho chování bylo takové, že mohlo vést v omyl, takže by bylo nespravedlivé umožnit mu, aby ji odepřel. Viz Apparent authority, výše.

Authority coupled with an interest. Plná moc spojená s majetkovým nárokem. Zmocnění udělené zástupci za slib hodnotného protiplnění, nebo které je součástí záruky nebo jistoty.

Express authority. Výslovná plná moc. Plná moc, která je udělena výslovně, buď písemně nebo ústně. Viz Express authority.

General authority. Obecná plná moc. Zmocnění, které opravňuje zástupce k tomu, aby prováděl všechno, co je spojeno s konkrétní věcí. Zmocňuje se takto k tomu, aby zavazoval principála veškerými úkony v rámci svého zmocnění; a takové zmocnění nemůže být omezeno nějakou soukromou směrnicí, která není známa straně, která se zástupcem jedná.

Implied authority. Mlčky daná plná moc. Skutečné zmocnění prokázané okolnostmi. Takové zmocnění, jaké principál zamýšlí, aby měl jeho zástupce, a které vyplývá z chování principála. Zahrnuje pouze takové úkony, které souvisejí s výslovně uděleným zmocněním a jsou nezbytné k jeho výkonu.

Incidental authority. Související plná moc. Takové zmocnění, které je potřebné k provedení zmocnění, které je skutečně nebo zdánlivě uděleno, např. zmocnění vypůjčit si peníze s sebou nese jako související zmocnění oprávnění podepsat obchodní papír k uskutečnění půjčky.

Inferred authority. Viz *Incidental authority*, výše.

Inherent authority. Inherentní, vlastní plná moc. Taková moc, která je dána zástupci v důsledku zastoupení jako takového.

Limited authority. Omezená plná moc. Takové zmocnění, které má zástupce tehdy, jestliže je vázán přesnými instrukcemi.

Naked authority. Naturální plná moc. Zmocnění, které se objevuje tam, kde principál deleguje zmocnění dané zástupci v plném rozsahu ve svůj prospěch.

Ostensible authority. Viz *Apparent authority*, výše.

Presumptive authority. Viz *Implied authority*, výše.

Special authority. Zvláštní plná moc. Takové zmocnění, které je uděleno na určitou jednotlivou transakci. Takové zmocnění principála nezavazuje, pokud není striktně jednáno v jeho rámci.

Unlimited authority. Neomezená plná moc. Zmocnění, které má zástupce tehdy, jestliže je mu ponecháno, aby se řídil podle vlastního uvážení.

Authorize. Zmocnit; dát oprávnění nebo plnou moc něco vykonat. Vybavit plnou mocí nebo udělit účinnou zákonnou moc, příkaz nebo oprávnění. *People v. Young*, 100 Ill. App.2d 20, 241 N.E.2d 587, 589. Dovolit, aby byla nějaká věc učiněna v budoucnosti. Má nařizující účinek nebo význam, který zahrnuje pokyn nebo směrnici k jednání.

„Authorized“ je někdy konstruováno jako ekvivalent k výrazům „permitted“ (povoleno, dovoleno); nebo „directed“ (nařizený) nebo k obdobnému výrazu nařizujícího nebo závazného charakteru. *Possessed of authority* (mající zmocnění); to znamená mající zákonnou nebo příslušnou moc, jejímž synonymem je „competency“ (kompetence, příslušnost). *Doherty v. Kansas City Star Co.*, 143 Kan. 802, 57 P.2d 43, 45.

Authorized capital. Viz *Authorized stock issue*.

Authorized stock issue. Povolena emise akcií. Celkový počet akcií z akciového kapitálu, který zřizovací listina povoluje společnostmi prodat. Akcie všeho druhu, které je oprávněna národní nebo zahraniční společnost vydat. *Rev. Model Bus. Corp. Act* (Revidovaný vzorový zákon o obchodních společnostech), 1.40.

Autocracy. Autokracie, jednovláda, samovláda. Název neomezené monarchistické vlády. Vláda podle vůle jednoho člověka (zvaného „autocrat“ – autokrat), která není kontrolována ústavními restrikcemi nebo omezeními.

Autograph. Autograf, vlastní písmo, vlastnoruční podpis. Něčí rukopis; psáno vlastní rukou.

Automatic stay. Automatické zastavení. Okamžitě po podání dobrovolné žádosti podle Zákoníku o úpadku (Bankruptcy Code) dochází k zastavení, které obecně zabraňuje veškerým snahám o inkasování pohledávek proti dlužníkovi nebo majetku z jeho konkursní podstaty, i když inkasování pohledávek proti dlužníkovi, které vznikly po podání žádosti, zastaveno není. *Code (Zákoník) 362(a)*. Soud nemusí za účelem zastavení podepisovat žádné nařízení; stačí pouhé podání žádosti s průvodní dokumentací na její podporu příslušnému úředníkovi. *In re Artishon*, Bkrcty. Minn., 39 B.R. 890, 893; *Jones v. Wood* (In re Wood), Bkrcty. Idaho, 33 B.R. 320, 321.

Automatism. Automatismus, zmechanizovaná činnost. Chování prováděné nikoli ve stavu duševního vědomí nebo prováděné ve stavu disociace bez plného vědomí, tzn. somnambulismus (náměšičnost), amnézie („okno“). Tento pojem se užívá ve vztahu k činnosti nebo chování jednotlivce, ke kterým zjevně dochází bez vůle, záměru nebo odůvodněného úmyslu z jeho strany; stav někdy pozorovaný u osob, které, aniž jsou skutečně nemocné, trpí zatemněním duševních schopností, ztrátou projevu vůle nebo paměti nebo podobnými postiženími. „Ambulatory automatism“ (ambulatorní automatismus) označuje patologický impuls k bezúčelnému a neodůvodněnému putování z místa na místo, které je často charakteristické pro pacienty trpící ztrátou paměti s disociací osobnosti. Tvzení, že jde o automatismus, může být použito jako obhajoba v trestním řízení k popření požadavku duševního stavu svobodné vůle ke spáchání trestného činu. Viz např. *Model Penal Code* (Vzorový trestní zákoník), 2.01.

Automobile guest. Viz *Family automobile doctrine*; *Family purpose doctrine*; *Guest*; *Guest statute*.

Automobile insurance. Pojištění automobilu. Souhrnný pojem, který zahrnuje pojištění krytí veškerých rizik spojených s vlastnictvím a provozováním automobilu, jako např. ochranu v případě osobního zranění, škody na majetku jiné osoby a pojištěného, požáru, krádeže a vandalismu. Viz *Insurance*.

Autonomy. Autonomie. Politická nezávislost státu; právo (a podmínka) vykonávat moc na základě vlastní vlády (samospráva). Negace státu ve vztahu k politickému vlivu zvnějšku nebo vlivu cizích mocností. *Green v. Oberfell*, 73 App. D.C. 298, 121 F.2d 46, 57.

Autopsy. Autopsie, ohledání mrtvol. Pitva mrtvého těla za účelem zjištění příčiny smrti. Ohledání post mortem za účelem určení příčiny, místa nebo povahy nemoci. Ohledání mrtvol je podle zákona běžně vyžadováno v případech smrti násilnými, nevyšetřenými nebo nepřírozenými prostředky. Viz také *Inquest*.

Autoptic evidence. Očité svědectví. Předložení věci porotě jako důkaz, který je třeba, aby porota viděla na vlastní oči. *Johnson v. State*, 139 Tex. Cr. R. 279, 139 S.W.2d 579, 581. Viz *Autoptic preference*; *Demonstrative evidence*.

Autoptic preference. Nabídka důkazu na vlastní oči. Nabídnutí nebo předložení předmětů k prohlídce nebo kontrole soudu při veřejném líčení. Viz *Autoptic evidence*; *Demonstrative evidence*.

Auto theft. Krádež auta. Forma krádeže, jejímž předmětem je motorové vozidlo. Odnětí motorového vozidla vlastníkovu nebo držiteli a jeho odvezení se záměrem jej vozidla trvale zbavit. Úmysl odlišuje krádež od nižšího trestného činu použití motorového vozidla bez oprávnění (neoprávněného použití). Viz také *Joyriding*.

Autre. (Franc.) Jiný.

Autre action pendant. Litispendence. Při procesu podle common law skutečnost, že probíhá jiné řízení. Druh námitky na zrušení (plea in abatement).

Autre droit. Jménem druhého; výkon práva ve prospěch jiného. V právu jiného, např. správce trustu (trustee) drží majetek jménem svého *cestui que trust* (oprávněného z trustu). Osoba zvaná *prochein amy* (blízký přítel) žaluje jménem nezletilého. 2 Bl. Comm. 176.

Autrefois. Práv. franc. Jindy; původně; dříve; předtím. Námitka ne bis in idem.

Autrefois acquit. Franc. Dříve zproštěný. Název námitky při soudním řízení ve vztahu k trestnímu řízení, která uvádí, že obžalovaný již byl jednou obžalován a souzen pro tentýž tvrzený trestný čin a byl zproštěn (ne bis in idem). Viz *Double jeopardy*.

Autrefois attainé. V trestním právu dříve odsouzený. Stará anglická námitka (nyní zastaralá), že obžalovaný již byl odsouzen za jeden závažný trestný čin, a nemůže být proto trestně stíhán za jiný.

Autrefois convict. Franc. Dříve odsouzený. Námitka pachatele trestného činu před soudem proti obžalobě, že byl dříve odsouzen pro tentýž trestný čin (ne bis in idem). 4 Bl. Comm. 336.

Autre vie. Život jiného. Na dožití jiné osoby. Osoba, která má v držbě nemovitost na dožití jiného nebo po dobu života jiného je nazývána uživatelem nebo držitelem (tenant) „*pur autre vie*“ nebo „*pur terme d'autre vie*“. Viz *Estate pur autre vie*.

Auxiliary. Pomocný; obsluhující, průvodní; sloužící, vedlejší (ancillary, viz *tam*); jako např. pomocný (auxiliary) návrh podle ekvity, pomocný správce (auxiliary receiver). Synonymický výraz se „subsidiary“. *Baker v. Fenley*, 233 Mo. App. 998, 128 S.W.2d 295, 298.

Auxiliator. Lat. Pomocník nebo asistent; toto slovo je úzce spojeno s anglickým slovem auxiliary.

Auxilium. Ve feudálním a anglickém právu pomoc; povinná pomoc, a tedy daň nebo příspěvek; druh příspěvku placeného vazalem svému lennímu pánovi jakožto jedna z povinností rytířské služby v rámci léna.

Auxilium ad filium militem faciendum et filiam maritandam. Pomoc za účelem, aby se syn stal šlechticem (vojákem) a dcera se provdala. Starý writ, který byl adresován šerifovi s tím, aby byl povinen poskytnout pomoc k povýšení syna do šlechtického stavu a provdání dcery vazalů (tenantů) *in capite* královské koruny.

Auxilium curiae. Pomoc soudu. Ve starém anglickém právu příkaz nebo nařízení soudu, kterým byla strana vyzvána a předvolána na základě žádosti druhé strany, aby něco potvrdila nebo se za něco zaručila.

Auxilium regis. Příspěvek králi. Ve starém anglickém právu královský příspěvek nebo peníze vybírané pro královské účely a veřejnou službu, jako např. daně postupované parlamentem. Podpora placená králi.

Auxilium vice comiti. Starodávná dávka placená šerifům.

Available. Vhodný; použitelný; přístupný; dostupný; přítomný nebo připravený k okamžitému použití. Mající dostatek síly nebo účinnosti; efektivní; platný.

Available for work. Práce schopný. K tomu, aby byl považován za „available“ pro účely možnosti získání příspěvku v nezaměstnanosti, musí být žadatel připraven, chtít a být způsobilý k tomu, aby přijal buď dočasné nebo trvalé vhodné zaměstnání v jakoukoli dobu jiným zaměstnavatelem a mít skutečně a stále zájem pracovat. *Craig v. Com. Unemployment Compensation Bd. of Review*, 65 Pa. Cmwlth. 305, 442 A.2d 400, 402.

Avail of marriage. Výhoda manželství. Ve feudálním právu právo na manželství, s nímž měl lenní pán nebo šlechtický opatrovník možnost nakládat ve vztahu ke svému nezletilému opatrovanci v manželství. Opatrovník s lenním břemenem (in socage) měl rovněž toto právo, to však nebylo prováděno stejnou výhodou. 2 Bl. Comm. 88.

Aval. Aval, směnečné ručení. Ve francouzském právu záruka směnky, směnečné ručení; takto bylo nazýváno proto, že bylo obvykle uvedeno na konci nebo v dolní části (aval) směnky.

V kanadském právu úkon podepisování v dolní části dlužního úpisu nebo směnky; je to vlastně ručení, poskytnuté stranou, která podepisuje, ve prospěch strany, které je úpis nebo směnka odevzdána.

Avanture. Práv. franc. Náhoda; nebezpečí, dobrodružství; nešťastná náhoda.

Avaria, avarie. Havárie, pojistná událost (average); ztráta a škoda utrpěné během plavby. Viz *Average*.

Avarice. Lakota, hrabivost. Nadměrná chtivost nebo touha po bohatství nebo zisku.

Avenage. Určité množství ovsa placené nájemcem lennímu pánovi jako nájemné nebo namísto některých jiných povinností.

Aventure nebo adventure. Příhoda. Nešťastná náhoda působící smrt člověka, např. když člověk náhle utone nebo je zabit při jakékoli nehodě, aniž byl spáchán závažný trestný čin.

Aver, v. V řízení před soudem prohlásit nebo nárokovat si; jasně a formálně stanovit; tvrdit. Viz také *Averment*.

Ve starém soudním řízení potvrdit nebo ověřit; prohlásit pravdu nebo prokázat pravdivost; učinit dobrou námitku nebo odůvodnit námitku.

Aver, s. Ve staré angličtině a francouzštině majetek; podstata, statek a zejména živý inventář nebo dobytek; a tedy tažné zvíře, kůň nebo vůl.

Aver corn. Renta vyhrazená klášterům, která musela být placena v obilí. Obilí přivezené dobyt看em pachtýře.

Aver land. Ve feudálním právu pozemek obdělávaný pachtýřem pro vlastní potřebu lenního pána, jemuž půda patřila.

Aver penny. Peníze zaplacené na služby králi, spočívající v poskytnutí koně nebo dobytka (averages) nebo kočáru, a tím se jich zprostit.

Aver silver. Clo nebo renta, původně takto nazývané.

Avera. Denní práce oráče, původně oceňovaná osmi pencemi.

Average. Průměr; havárie, pojistná událost. Střední míra, průměrná částka nebo množství, vytvořená z nerovných částek nebo množství. *Brisendine v. Skousen Bros.*, 48 Ariz. 416, 62 P.2d 326, 329. Při obvyklém užívání tento pojem znamená průměr mezi dvěma nebo více veličinami, mírami nebo počtem. Pokud se použije ve vztahu k něčemu, co není možné vyjádřit ve výrazech míry nebo určité částky, znamená, že příslušná věc nebo osoba je běžného nebo obvyklého typu nebo druhu.

V námořním právu ztráta nebo škoda, která náhodně postihne loď nebo její náklad během cesty. Rovněž malý poplatek hrazený veliteli lodí v případě, že zboží je posíláno na loď jiné osoby, za jejich péči o zboží, který je placen vedle dovozného a nad jeho výši. Viz definice v rámci tohoto hesla uvedené níže.

Ve starém anglickém právu služba, spočívající v poskytnutí koně nebo kočáru, kterou byl kdysi povinován pachtýř svému lennímu pánovi. Práce nebo služba vykonávaná s tažným dobytkem, koňmi nebo voly nebo s povozy a kočáry.

General average. Všeobecná havárie. Příspěvek několika osob podílejících se na námořním obchodě k úhradě ztráty jednoho z nich z důvodu dobrovolného obětování části lodi nebo nákladu s cílem zachránit zbytek majetku a životy lidí na palubě nebo z důvodu mimořádných výdajů, nezbytně vynaložených pro společný prospěch a bezpečnost všech. Právo všeobecné havárie je součástí námořního práva a nikoli vnitrostátního práva (municipal law) a aplikuje se pouze na námořní nehody. *Ralli v. Troop*, 157 U.S. 386, 15 S. Ct. 657, 39 L. Ed. 742.

Gross average. Velká havárie. Obvykleji nazývaná všeobecnou havárií („general average“, viz tam). Tam, kde nastane ztráta nebo škoda na lodi nebo na jejím nákladu na moři, znamená *average* dispaš (vypořádání, adjustment) a poměrné rozdělení takové ztráty mezi vlastníka, dovozného a náklad, v poměru k jejich příslušným podílům a ztrátám tak, aby celou ztrátu neutrpěl jeden z nich, ale každý z nich na ni poměrně přispěl.

Particular average (částecnou havárii) je ztráta, která postihne loď, dovozného nebo náklad, která se nerozděluje na základě příspěvků mezi všechny účastníky, ale kterou musí nést vlastník nebo subjekt, který takovou ztrátu utrpí. Je tak nazývána k odlišení od všeobecné (*general*) havárie.

Petty average (drobná havárie) označuje takové náklady a výdaje, které musí podle výskytu případů a obvykle každého místa velitel lodí nezbytně vynaložit ve prospěch lodí a nákladu, a to buď v místě naložení nebo vyložení, nebo na cestě; jako např. odměna pro lodivoda za vedení lodí z jednoho místa do druhého, poplatek za remorkáž, za osvětlení, maják, kotevní poplatek, mostné, karanténa, apod.

Simple average (jednoduchá havárie) je totéž co „particular average“ (zvláštní havárie, viz tam).

Average clause. Průměrová doložka. Doložka stanovící, že každá z obdobných položek v jednom místě nebo v několika místech, krytých jedinou pojistkou, bude kryta v rozsahu, v jakém je poměr hodnoty každé z nich ve vztahu k hodnotě všech dohromady.

Average daily balance. Průměrný denní zůstatek. Průměrná částka peněz, kterou ukladatel udržuje na vkladu v bance, nebo průměrný zůstatek, ve vztahu k němuž je počítána finanční částka připisovaná na vrub účtu spotřebního úvěru, a to na kterýkoli daný den.

Average man test. Test průměrného člověka. Používáno k určení podjatosti perspektivního porotce, který prohlašuje, že je bez vztahu k věci, který je však natolik spojen s daným případem, že normální člověk by za daných okolností byl podjatý bez zjišťování jeho předběžného zaujetí. *U. S. v. Haynes, C. A. Conn.*, 398 F.2d 980, 984.

Averaging up nebo **down.** Zprůměrování směrem nahoru nebo dolů. Praxe nakupování téhož cenného papíru za ceny v různé úrovni, čímž je realizována průměrná cena vyšší nebo nižší než první koupě.

A verbis legis non est recedendum. Od slov zákona se nelze odchýlit (dosl. nelze ustupovat). Výklad zákona nesmí být v rozporu se zákonným textem. Soud není oprávněn ve prospěch předpokládaného záměru nevztít v úvahu literu zákona.

Averis captis in withernam. Ve starém anglickém procesu writ udělovaný tomu, jehož dobytek byl protiprávně zabaven jinou osobou a odveden z hrabství, v němž byl odňat, takže šerif nemohl požadovat jeho vydání.

Averium. Lat. Zboží; majetek. Soumar.

Averment. Tvrzení. V procesu pozitivně tvrdit nebo ujišťovat. Veškerá tvrzení v procesních vystoupeních mají být jednoduchá, stručná a přímá. *Fed. R. Civil P. (Federální pravidla pro civilní řízení)* 8(e).

Ve starém procesu nabídka na prokázání obhajoby nebo podání. Závěrečná část obhajoby, repliky nebo jiného podání, obsahující novou afirmativní věc, u níž se strana prohlašuje za „ready to verify“ (připravenou prokázat pravdivost).

Averrare. Ve feudálním právu povinnost požadovaná od některých pachtýřů, kteří měli pozemky v držbě na základě obvyčeje (customary tenants), přivést zboží povozem nebo jako náklad na koních.

Aversio. Averse. V kontinentálním právu tvrzení nebo odvrácení. Pojem používaný ve vztahu k druhým prodeje ve velkém nebo hromadného prodeje.

Pronájem celého domu, namísto pronájmu po jednotlivých místnostech.

Averum. Zboží, majetek, hmota; tažný dobytek.

Avia. V kontinentálním právu babička.

Aviaticus. V kontinentálním právu vnuk.

Aviation Act. Zákon o letectví. Federální zákon, který zřídil Federální agenturu pro letectví (Federal Aviation Agency, FAA), která odpovídá za regulaci letectví, včetně bezpečnosti letadel, značení letadel, atd. *Viz* Federal Aviation Administration.

A vinculo matrimonii. Lat. Od manželského svazku, od manželského pouta. Pojem značící druh rozvodu, který má za následek úplné zrušení manželské smlouvy (úplný rozvod). *Viz* Divorce.

Avocat. Fr. Advokát; právní zástupce.

Avocation. Vedlejší zaměstnání; záliba. Odvrácení pozornosti, zábava; představa drobných životních záležitostí nebo vedlejších či příležitostných zaměstnání nebo koníčků, na rozdíl od běžného nebo hlavního zaměstnání.

Avoid. Anulovat; zrušit; učinit neplatným; zničit účinnost čehokoli. Vyhnout se; uniknout.

Avoidable consequences doctrine. Doktrína následků, kterým je možno se vyhnout nebo předejít. Tato doktrína ukládá povinnost osobě, která utrpěla újmu, minimalizovat škodu. *Baglio v. N. Y. Central R. Co.*, 344 Mass. 14, 180 N.E.2d 798. Všeobecné pravidlo vztahující se k povinnosti strany, která byla poškozena porušením smlouvy, zmírnit škodu; tzn. nikoli nečinně přihlížet a dopustit, aby se škoda akumulovala. *Restatement, Second, Contracts* (Druhý restatement, Smlouvy), 350. Tato doktrína stanoví, že osoba, která utrpěla újmu v důsledku soukromoprávního deliktu (tort) jiné osoby, nemá nárok požadovat náhradu škody za jakoukoli újmu, které se mohla vyhnout při vynaložení rozumného úsilí. *Flowers v. District of Columbia, D. C. App.*, 478 A.2d 1073, 1077. *Viz také* Mitigation of damages.

Avoidance. Učinění neplatným, nepotřebným, prázdným nebo neúčinným; anulace, zrušení; vyhnouti se nebo uniknutí. *Viz také* Evasion.

V procesu tvrzení nebo konstatování nové skutečnosti, v protikladu k předchozímu podání, které sice připouští skutečnosti tvrzené v takovém dřívějším podání, ale zároveň uvádí důvod, proč by neměly mít svůj obvyklý právní účinek. *Fed. R. Civil P. (Federální pravidla pro civilní řízení)* 8(c). *Viz také* Affirmative defense; Confession and avoidance.

Avoidance of tax. *Viz* Tax avoidance.

Avoidupois. Název váhového systému (libra o šestnácti uncích) používaný při vážení zboží kromě léků, kovů a drahokamů; takto nazýván k odlišení od trojského váhového systému.

Avoucher. K převzetí odpovědnosti. Výzva adresovaná ručiteli při převodu pozemků, aby splnil svůj závazek. *Viz* Voucher.

Avouè. Ve francouzském a kanadském právu advokát, solicitor nebo právní zástupce. Úředník pověřený zastupováním a obhajováním stran před soudem, k němuž je přidělen.

Avow. Přiznat se, uznat. V procesním jednání uznat a odůvodnit provedený úkon. Učinit přiznání. *Viz* Avowal; Avowry; Justification.

Avowal. Přiznání, uznání. Otevřené prohlášení. Účelem je umožnit soudu, aby se dozvěděl, co by svědek uvedl jako odpověď na předkládanou otázku a informovat soud, co by vyšetřovatel prokázal proti svědeckému důkazu, podávanému při líčení. *Viz* Offer of proof.

Avowant. Ten, kdo činí procesní námitku zvanou avowry (viz tam).

Avowry. Námitka v procesu podle common law v případě žaloby zvané replivín (žaloby na vydání neprávem odňaté věci) při níž odpůrce avows (přiznává, uznává), tzn. toto uznává a odůvodňuje, proč zabavil zboží nebo odňal majetek, na jehož vydání je žalováno, že je odňal na základě svého vlastního práva a uvádí pro to odůvodnění; např. z důvodu prodlení s placením nájemného, z důvodu způsobené škody, atd.

Avowterer. V anglickém právu cizoložník, s nímž vdaná žena pokračuje v cizoložství.

Avowtry. Ve starém anglickém právu cizoložství.

Avulsion. Naplavenina, odplavení a zanesení půdy na cizí pozemek. Náhlá a patrná ztráta nebo přírůstek země v důsledku působení vody nebo náhlé změny v řečišti nebo ve směru proudu. *Valder v. Wallis*, 196 Neb. 222, 242 N.W.2d 112, 114. Přesun značného množství půdy z pozemku jednoho člověka a jeho uložení na pozemku jiného člověka nebo připojení k němu, náhle a na základě zřejmého působení vody.

Tam, kde tekoucí řeky jsou hranicemi mezi státy, použije se stejného pravidla jako mezi soukromými vlastníky a pokud proud z jakéhokoli důvodu, přírodního nebo umělého, náhle opustí své staré řečiště a vytvoří na základě procesu zvaného „avulsion“ řečiště nové, výsledná změna kanálu nemá za následek změnu hranice, která zůstává uprostřed starého kanálu, i když jím nemusí protékat žádná voda a bez ohledu na následující změny v novém kanálu. *State of Arkansas v. State of Tennessee*, 246 U.S. 158, 38 S. Ct. 301, 304, 62 L. Ed. 638; *Stull v. U. S.*, C.C.A. Neb., 61 F.2d 826, 830.

Abý šlo o „avulsion“ (naplaveninu) spíše než o „accretion“ (přírůstek, viz tam), tak aby se předem zabránilo změně hranice mezi vlastníky pobřežních pozemků, není nezbytné, aby odplavená půda byla identifikovatelná; stačí, když změna je tak náhlá, že vlastník odplavené půdy je schopen označit přibližně tolik půdy, naplavené na druhý břeh, kolik mu jí bylo odplaveno. *Goins v. Merryman*, 183 Okl. 155, 80 P.2d 268.

Viz Accretion; Alluvion; Dereliction; Erosion; Reliction.

Avunculus. Strýc. V kontinentálním právu matčin bratr. 2 Bl. Comm. 230. *Avunculus magnus*, prastrýc. *Avunculus major*, bratr prababičky. *Avunculus maximus*, bratr praprababičky.

Avus. V kontinentálním právu dědeček.

Await. Používáno ve starých zákonech k označení ležící v očekávání nebo čekající vleže nebo v záloze.

Award. v. Přiznat rozhodnutím. Udělit, postoupit nebo přisoudit. Dát nebo přiznat rozsudkem nebo soudním rozhodnutím nebo po pečlivém zvážení důkazů. Tak např. porota přiznává (*awards*) náhradu škody; soud vydává (*awards*) příkaz; jedna osoba uděluje (*awards*) smlouvu tomu, kdo podá nejvyšší nabídku. Udělit tak, jak si to kdo zaslouží.

Award, s. Výrok, nále. Rozhodnutí vydané rozhodci nebo členy komise nebo jinými soukromými nebo mimo soudními rozhodujícími osobami, ohledně sporu, který jim byl předložen; rovněž písemnost nebo dokument inkorporující takové rozhodnutí. *Viz také* Final award; Prize.

Away-going crop. Úroda, která „půjde pryč“, bude odvezena. Úroda zasetá před uplynutím nájmu, která nemůže dozrát dříve, než nájem uplyne, na kterou má však nájemce nárok. *Broom, Max.* 412; *Miller v. Gray*, Tex. Civ. App., 108 S.W.2d 265, 267, 268.

A.W.W. Zkratka pro termín „average weekly wage“ (průměrná týdenní mzda). Termín používaný při výpočtu náhrad poskytovaných pracovníkům.

Ayant cause. Právní nástupce. Ve francouzském právu a rovněž ve státě Louisiana označuje tento výraz toho, na koho bylo převedeno právo, buď na základě poslední vůle, nebo daru, prodeje, výměny apod.; nabyvatel. Osoba zvaná *ayant cause* se odlišuje od dědice, který nabyvá práva děděním.

B

Baby act. Námitka nezletilosti, která se vznáší proti žalobě napadající smlouvu uzavřenou v době, kdy osoba byla nezletilá; v žargonu se používá výrazu „pleading the Baby Act“. Tento výraz je extenzivně používán i pro návrhy na omezení způsobilosti k právním úkonům.

Bachelor. Bakalář. Osoba, která složila nejnižší univerzitní zkoušky (baccalaureate), nejnižší univerzitní hodnota.

Svobodný muž. Druh níže postaveného šlechtice, páže.

Back, v. Indosovat, podepsat na rubu; obecně podepsat při příjmu, na znamení souhlasu, potvrdit, kontrasygnovat; převzít za něco finanční odpovědnost. Ve starém anglickém právu se soudní rozhodnutí vydané v jednom hrabství předkládalo úředníkovi v jiném hrabství, ten jej podepsal „back it“ a tím se stalo vykonatelným.

Backadation viz. Backwardation.

Backbencher. Nevýznamný poslanec. Mladší člen parlamentu nebo jiného legislativního orgánu, sedící v zadních lavicích, ponecháváje přední místa vůdčím osobnostem a hodnostářům.

Backberend (též Backberende). Sas. „s kořistí“. Dosl. nesený na zádech, při sobě. Označuje zloděje, který byl dopaden s ukradenou věcí. Ve spojení s výrazem „handhabend“, mající v ruce.

Backbond. Zástava, záruka. Závazek sloužící jako zajištění.

Back carry. Pytláctví, lesní pych. V lesním právu, trestný čin, kdy přistižený nese nezákonně zabitou zvěř. Viz Backberend.

Backdating. Antedatování. Označení dokumentu nebo dokladu dřívějším datem, než byl ve skutečnosti vyhotoven. Platnost dokumentu není ovlivněna skutečností, že byl antedatován. Viz U.C.C. (Universal Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) 3—14.

Backhaul. Přeprava zboží zpátečním směrem.

Backing. Rubopis.

Backing a warrant. Potvrzení soudního rozhodnutí. Viz Back

Back lands. Přilehlé pozemky. Termín ne příliš přesného významu, označující obecně pozemky ležící u (ne sou sedící) silnice nebo vodního toku.

Backlog. Rezerva nebo nahromadění objednávek. Nahromadění nevyřízených objednávek.

Back order. Nevyřízená objednávka. Nevyřízená objednávka, závazek nebo dluh, většinou v důsledku nezpůsobilosti dodavatele plnit podle objednávky zákazníka.

Back pay award. Zpětné přiznání mzdy. Rozdíl mezi mzdou, která byla již zaměstnanci vyplacena a vyšší částkou, přiznanou mu retroaktivně. Rozhodnutí soud-

ního nebo quazisoudního orgánu, které přiznává zaměstnanci nárokový plat, mzdu nebo naturálie. Takové rozhodnutí může být vydáno v případech pracovní diskriminace.

Back-seat driver. Kibic. Velmi nervozní osoba sedící za řidičem nebo vedle něho.

Backside. Dvůr, dvorek. Ve starém anglickém právu se tento pojem používal při převodu nemovitostí a v soudních návrzích a označoval dvorek ležící za domem a příslušející k němu.

Backspread. Nižší cena, zpětný rozptyl. Nižší než obvyklá cena při obchodní transakci.

Back taxes. Nedoplatek na dani. Částka, kterou daňový poplatník neuhradil za uplynulé daňové období.

Back title lettre. Příkazní smlouva k přezkoumání titulu. Smlouva, kterou pojišťovací společnost, zabývající se ručením za řádný vlastnický titul při realitním obchodě, pověřuje advokáta, aby přezkoumal určitý vlastnický titul a jeho případné podmínky a omezení k určitému datu. Na základě této smlouvy advokát prověří daný vlastnický titul a jeho podmínky k určitému datu.

Back to work agreement. Dohoda o ukončení stávky. Dohoda mezi odbory a zaměstnavatelem, která stanoví termín a podmínky ukončení stávky.

Backwardation, též Bacadation. Deport. V burzovní terminologii tento termín označuje poplatek za opožděné dodání cenných papírů v případě, že se jejich cena snížila oproti dodací lhůtě.

Backwards. „Tam a zpět“. V terminologii námořního pojištnictví tento obrat „tam a zpět po moři“ označuje plavbu z přístavu do přístavu během cesty, ne pouze z jednoho přístavu do druhého a zpět.

Backwater. Zpětný proud. Voda, která je v důsledku nějaké přehrady nebo překážky zadržena nebo proudí opačným směrem.

Bacon—Davis Act. Bacon—Davisův zákon. Federální zákon, (1931), který umožňuje ministru práce stanovit výšku mezd u veřejných stavebních prací tak, aby odpovídala soukromému sektoru. 40 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 276a.

Baculus. Kolík. Hůl, proutek nebo tyčka, kterou se podle staré anglické právní praxe označoval při převodu držby nezastavěný pozemek. Tyčka nebo proutek, jehož vztyčením na předmětném pozemku byl, v případě žaloby, žalovaný vyzván, aby se dostavil; odtud „baculus nuntiatorius“. 3 Bl. Comm. 279.

Bad. Špatný, zrádný, zlý; opak dobrého. Vadný, chybný, nekvalitní nebo imperfektní. Knifley v. Reid, 287 Ky. 212, 152 S.W. 2d, 615, 616.

Bad character. Bezcharakterní. Absence morálních kvalit, převládající špatné osobní vlastnosti. V důkazním řízení může tato skutečnost ovlivnit věrohodnost svědka s ohledem na jeho trestní záznam nebo špatnou pověst. Fed. Evid. R. 608, 609.

Bad check. Nekrytý šek. Šek, který se nedá proplatit, protože jej z bankovního účtu nelze uhradit vůbec nebo zčásti. Vystavení nebo předložení nekrytého šeku je ve většině států U.S.A. přestupkem. Model Penal Code § 224.5. Viz také Check kiting; Worthless (Worthless Check).

Bad debt. Nedobytná pohledávka. Pohledávka, kterou není možno vymoci; je jí možné odečíst jako odpočitatelnou položku pro daňové účely. I.R.C. § 166 (Internal Revenue Code — Zákon o vnitřních daních). Rozdílně se z hlediska daňového přístupu k obchodním a neobchodním pohledávkám. Podle Zákona o vnitřních daních je obchodní pohledávkou dluh vzniklý v souvislosti s obchodní a podnikatelskou činností daňového poplatníka. Půjčky mezi spřízněnými stranami (rodinnými příslušníky) se obecně klasifikují jako neobchodní.

Bad—debt loss ratio. Poměr nedobytných pohledávek. Poměr nedobytných pohledávek k nezaplaceným prodejům.

Bad debt reserve. Rezerva na nedobytné pohledávky. Rezervní účet, na který jsou převáděny ztráty z nedobytných pohledávek, aby byla vykázána jejich hodnota v bilanci. Tyto pohledávky se pak nárokují jako odpočitatelné pro daňové účely. Viz též Reserve.

Bad faith. Mala fides. Opak dobré víry, bona fides, obecně znamená skutečný nebo zřejmý podvod, nebo snahu přivést v omyl nebo oklamat jiného nebo zanedbat či odmítnout splnit povinnost nebo smluvní závazek, ne však v důsledku chyby nebo omylu, ale záměrně, se zlým úmyslem. Termín „bad faith“ neoznačuje omyl nebo nedbalost, ale spíše úmyslné zlé jednání ze špatných a nemorálních pohnutek; na rozdíl od pojmu nedbalost vymezeného negativně je zde pozitivně existence zlého úmyslu či zlé vůle. Stath v. Williams, Ind. App., 367 N.E. 2d. 1120, 1124. Úmyslné porušení práva, které je důsledkem porušení smluvního závazku. Davis v. Allstate Ins. Co., 101 Wis. 2d 1, 303 N.W. 2d 596, 599.

Insurance. Pojištění. „Bad faith“ na straně pojistitele je neopodstatněné a neodůvodněné odmítnutí platit nárok z pojistky; to nezbytně neznamená, že toto odmítnutí musí být podvodné. State Farm General Ins. Co. v. Clifton, 86 N.M. 757, 527 P 2d 798, 800. Pro účel žaloby proti pojistiteli z důvodu nesplnění peněžního nároku takové jednání zahrnuje nečestný záměr a znamená porušení známé povinnosti (dobré víry a čestného jednání), motivované vlastním zájmem nebo zlou vůlí; pouhý omyl nebo nedbalost je nepostačující a není „zlou vírou“ Blue Cross and Blue Shield of Alabama v. Granger, Ala., 461 So. 2d 1320, 1327.

Badge. Odznak. Znak nebo označení, kterým chce nositel prokázat svoji příslušnost k určité věci nebo osobě; symbol něčeho; označení úřadu nebo hodnosti.

Badger. Obtěžovat. Znepokojoval, otravovat či neustále týrat způsobem, který má dotčeného zmást, sužovat či zdeptat. Eaton v. Klopman Mills, Inc., 2 N. C. App. 363, 163 S.E. 2d 17, 18. Viz také Harassment.

Podle starého anglického práva podomní obchodník, který kupoval potraviny nebo obilí na jednom místě, aby je jinde se ziskem prodal.

Badges of fraud. „Známky podvodu“. Okolnosti nebo jiné skutečnosti při převodu vlastnictví, které podle názoru soudu prokazatelně svědčí o úmyslu prodávajícího podvést či oklamat kupujícího. Jsou to okolnosti, které činí transakci podezřelou a žádají si objasnění. Okolnost, která sama o sobě nedokazuje podvod, ale nasvědčuje tomu, že jde o podvod, zvláště pak, je-li takových skutečností více. Jsou to podezřelé okolnosti samotné transakce nebo skutečnosti uvedené v písemných dokladech. Brennecke v. Riemann, Mo., 102 S.W. 2d 874, 877. Za takové „známky podvodu“ se pokládá fiktivní protiplnění, falešné potvrzení o protiplnění, transakce vybočující z běžné obchodní praxe, převod veškerého majetku dlužníka, důvěrný vztah mezi stranami a převod, který předchází soudnímu řízení nebo výkonu rozhodnutí. Hendrix v. Goldman, Mo., 92 S.W. 2d 733, 736.

Badges of servitude. Znamky, projevy otroctví. Právo-moc Kongresu provést v příslušném zákonodárství zákaz otroctví stanovený 13. Dodatkem k Ústavě Spojených států; Civil Rights Act (Zákon o občanských právech) z roku 1866. Jones v. Alfred H. Meyer Co., 392 U.S. 409, 88 S. Ct. 2186, 20 L. Ed. 2d 1189.

Bad motive. Zlý úmysl. Záměrné zlé jednání s vědomím, že toto jednání je zlé. Davis v. Nash Central Motors, Mo. App., 332 S.W. 2d 475, 480. Viz také Bad faith.

Bad title. Nedostatek právního titulu. Převod nemovitosti, k níž nemá prodávající vlastnické právo. Věc, která má tak závažné právní vady, že není prodejná a tudíž kupující nemůže být právně donucen, aby ji přijal.

Baga. Brašna. Ve starém anglickém právu brašna nebo peněženka. Při soudu lorda kancléře kdysi v rámci rozhodování podle common—law existovala tzv. „petty bag—office“, protože všechny původní writy, vztahující se k obchodování Koruny, se původně uchovávaly v brašně či měšci, v tzv. *parva бага*.

Bagavel. Mýto. Ungeld. Podle starého anglického práva měli občané Exeteru právo, jež jim bylo uděleno Edwardem I, vybírat poplatek za zboží, jež bylo do města přivezeno k prodeji, a to na účely údržby ulic, hradeb a města a tento poplatek se nazýval „bagavel, bethugavel či chippinggavel“.

Bail v. Zaručit, propustit na kauci. Vymoci propuštění obžalovaného tak, že se zajistí, aby se dostavil k soudu a zůstal na území podléhající jeho jurisdikci. Manning v. State ex. rel. Williams, 190 Okl. 65, 120 P. 2d 980, 981. Předat obžalovaného osobě, která zákonem předepsaným způsobem zaručí, aby se dostavil k soudu. Propustit zatčenou nebo uvězněnou osobu na záruku, že se dostaví v určený den na určené místo, tato záruka se nazývá „bail“ a znamená, že osoba je předána do rukou toho, kdo se zaručí za její opětovné dostavení se k soudu. Viz také Release on own recognizance.

Cílem ručení v civilním právu je buď přímé nebo nepřímé zajištění dluhu nebo jiného plnění, zatímco ve věcech trestních je účelem zajistit, aby se dotčený dostavil k soudu, je-li jeho přítomnost nutná. Johnson v. Shaffer, 64 Ohio App. 236, 28 N.E. 2d 765, 767. Dříve tento pojem označoval převod vlastnictví, věcného nebo osobního práva z jedné osoby druhou.

Viz také Civil bail; Excessive bail; Jump bail.

Bail s. Kauce, záruka. Peněžní obnos podmiňující propuštění z vazby, obvyčejně skládaný u soudu při prvním stání. Účelem kauce je zajistit přítomnost obviněného

v následujícím řízení. Jestliže obviněný není schopen složit kauci nebo není jinak schopen se zaručit za své propuštění, zůstane ve vazbě. 8. Dodatek k Ústavě Spojených států stanoví, že nesmí být požadována nadměrná kauce.

Ručitel nebo ručitelé, kteří odpovídají za to, že se osoba propuštěná z vazby dostaví v určený čas na určené místo. Osoby, které zaručují, že se obžalovaný dostaví k soudu.

Bail absolute. Ručitelé, jejichž odpovědnost je v případě nedostavení se dotyčné osoby omezena peněžní částkou, kterou disponují jako správci, administrátoři atd.

Bail bond. Trojstranná smlouva mezi státem, obviněným a ručitelem, v níž se ručitel zaváže státu, že se obviněný dostaví k dalšímu řízení. *Accredited Surety & Cas. Co. Inc. v. State, for Use and Benefit of Hillsborough County, Fla. App., 383 So. 2d 308.*

Písemné prohlášení, učiněné obžalovaným, ručitelem nebo ručiteli o tom, že se obžalovaný po propuštění na kauci, stanovenou na základě rozhodnutí soudu, dostaví k jednání v případě nutnosti a jinak se podřídí rozhodnutí soudu a jestliže tak neučiní, ručitelé zaplatí soudu (tj. propadnutí kauci) částku stanovenou v rozhodnutí o propuštění na kauci. *Fed. R. Crim. P. 46; 18 U.S.C.A. § 3141 an. Viz též Release on own recognizance.*

Cash bail bond. Peněžní záruka, kauce. Peněžní částka ve výši stanovené v rozhodnutí soudu o propuštění na kauci, kterou obžalovaný nebo jiná osoba (ručitel) jeho jménem doručí soudu nebo jinému pověřenému státnímu orgánu s tím, že tato částka propadne, nedostaví-li se obžalovaný k trestnímu řízení nebo jinak neuposlechne rozhodnutí soudu.

Unsecured bail bond. Záruka za propuštění obviněného z vazby, která není finančně ani jinak zajištěna, ale obviněný uzná plně svou odpovědnost za dostavení se k soudu a za porušení podmínek propuštění. Tento závazek není zajištěn ani peněžní částkou ani majetkem. *Viz Release on own recognizance.*

Bail common. Podle common law fiktivní záruka, která má zajistit, že se obviněný po propuštění dostaví k soudu, v případech, kde se nepožaduje zvláštní záruka. Má stejnou formu jako speciální záruka, ale ručitelé jsou tu imaginární osoby, jako např. John Doe nebo Richard Doe. *3 Bl. Com. 287.*

Bail court. Ve staré anglické soudní praxi pomocný soudní orgán při odvolacím Královském soudu ve Westminsteru, kde se řešily zejména procesní otázky. Tento orgán byl zrušen.

Bail dock. Lavice obžalovaných. Původně při Old Bailey (ústřední londýnský trestní soud stojící v místě starého opevnění), malá prostora v rohu soudní místnosti, shora otevřená, ve které byli drženi zločinci během procesu.

Bail in error. Návrh na propuštění podaný obžalovaným, který chce uplatnit právo na přezkoumání rozsudku (writ of error) a požaduje zastavení výkonu rozhodnutí.

Bail piece. Prohlášení o poskytnutí záruky. Formální prohlášení o poskytnutí záruky nebo zástavy v civilních sporech, které ručitel podepíše a předloží příslušnému úředníku. Poté je tento doklad předložen soudu, který zahájil řízení ve věci na základě civilní žaloby. *3 Bl. Comm.*

Bail point scale. Systém hodnocení možnosti propuštění na kauci. Soustava předem určených hledisek, podle nichž se hodnotí pozitivní stránky osobnosti obžalovaného. Souhrn těchto hledisek určí, zda obžalovaný bude propuštěn na základě svého čestného prohlášení nebo na kauci.

Bail to the action or Bail výše. *Viz Special bail, níže.*

Bail to the sheriff or bail bellow. Osoby, které zaručí, že ten, který byl předběžně zadržen na základě civilní žaloby, se dostaví na obslání k soudu. Takové zajištění má formu záruky dané šerifovi a označuje se jako „bail bond“. *Viz níže. 3 Bl. Comm. 290.*

Ručitelé, kteří se zaručí za to, že se žalovaný dostaví k soudu.

Civil bail. *Viz toto heslo.*

Common bail. Fiktivní ručitelé formálně předstupující.

Special bail. Zvláštní ručitel. Soudní rukojmí. Odpovědní ručitelé, kteří převezmou výše uvedenou záruku. Osoby, které převezmou společně záruku za zadrženého v civilním řízení a zaručí, že bude-li odsouzen k plnění uplatněného nároku, zaplatí náklady i tento nárok (tj. částku, která může být vůči němu uplatněna), nebo že se dá uvěznit, nebo že budou plnit místo něj. *3 Bl. Comm. 291. Viz Bail to the sheriff nebo Bail, níže.*

Straw bail. Nezpůsobilý ručitel. V anglickém právu nezodpovědné nebo nemajetné osoby, které se zaručí za každého, kdo jim za to zaplatí a které jako poznávací znamení nosily slámu v botách.

Bailable. Schopný složit kauci, připouštějící složení kauce; vyžadující kauci.

Bailable action. Řízení, v němž může být obžalovaný propuštěn pouze na základě záruky nebo kauce.

Bailable offense. Návrh na propuštění na kauci.

Bailable process. Proces, ve kterém je úředník povinen propustit na kauci. Proces, ve kterém je šerif povinen na základě právního nároku propustit žalovaného na odpovídající kauci, zaručující jeho dostavení se k soudu.

Bail bond. *Viz Bail.*

Bailee. Zástavní věřitel, uschovatel. Ve smluvním právu je to osoba, které je věc zastavena; osoba, které je věc svěřena zástavním dlužníkem; strana, které je věc předána podle zástavní smlouvy. Osoba, již byla věc movitá svěřena, aby s ní nakládal a ve prospěch třetího. *Smith v. State, 78 Okl. Cr. 3473, 148 P. 2d. 206, 208. Podle U.C.C., (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník) ten, kdo na základě dokladu o úschově nebo na základě nákladního listu, faktury nebo jiného dokladu je smluvním přepravcem. Ten, na něhož se převádí zastavená věc, včetně skladovatele a dopravce. U.C.C. § 7—102. Viz Gratuitous bailee.*

Bailee for hire. Schovatel. Osoba, na kterou je převedena držba věci a která je odměněna za to, že ji řádně opatruje. Např. mechanik, kterému bylo svěřeno auto do opravy je „bailee for hire“. *Viz také Bailment (Bailment for mutual benefit).*

Bailee policies. Rámcová dopravní pojistka. *Gillespie v. Federel Compress & Warehouse Co., 37 Tenn. App. 476, 265 S.W. 2d 21, 27.*

Bailee's lien. Zadržovací právo. Právo věřitele, uschovatele zadržet věc, je k úhradě nákladů na ni vynaložených.

Bailiff. Soudní úředník, soudní sluha, soudní zřízenec, doručovatel. Osoba, které je svěřen úřad, správa nebo na kterou je přenesena jurisdikce. Pověřenec, zmocněnec; strážce, opatrovník; hospodářský správce, hofmistr.

Osoba jednající ve funkci zmocněnce, která přijala věc nebo pozemek do úschovy nebo do správy a jedná ve prospěch vlastníka nebo uschovatele a přebírající za věc odpovědnost.

Bailiff's errant. Pomocník výše uvedeného úředníka.

Bailiffs of franchises. Podle starého anglického práva to byli úředníci, kteří vykonávali jurisdikci šerifa v případech, kdy královský writ nemohl být šerifem vykonán.

Bailiffs of hundreds. Podle starého anglického práva soudní úředníci jmenovaní šerifem pro soudní obvody, aby v něm vybírali poplatky, sestavovali poroty, zvali soudce na jednání a zasedání a též vykonávali writy v několika soudních obvodech. *1 Bl. Comm. 345.*

Bailiffs of manors. Správci panství. Zmocněnci pověřeni pánem (většinou úřad pod pečeti) dohlížet na panství a spravovat je, vybírat poplatky a nájemné, provádět inspekci budov a nařizovat jejich opravy, kácet stromy, zabavovat zaběhlý dobytek, dbát na hospodaření v lesích a na svěřených pozemcích a jinak jednat v pánově zájmu.

High bailiff. Původně úředník u soudu hrabství (přibl. okresního) v Anglii. Jeho povinností bylo účastnit se zasedání a jednání soudu; doručovat předvolání; vykonávat soudní příkazy, writy atd. Obdobné povinnosti měl i v rámci konkursní jurisdikce.

Special bailiff. Zástupce šerifa, jmenovaný na žádost stran pro výkon určitého rozhodnutí nebo writu.

Bailivia. Podle starého práva soudní pravomoc soudního výše uvedeného úředníka (bailiff), syn, bailium. *Viz Bailiwick.*

Podle starého anglického práva svoboda nebo speciální jurisdikce vyňatá z pravomoci šerifa. Pro tuto oblast jmenoval lord soudního úředníka se stejnými pravomocemi jako měl šerifův zástupce.

Bailiwick. Teritoriální jednotka spadající do soudní pravomoci šerifa nebo soudního úředníka (bailiff), ne nepodobná dnešním správním jednotkám.

Bailment. Úschova, výpůjčka, zastavení apod. Tento pojem je obecným názvem pro smlouvu, již jedna osoba (bailor) předává věc movitou jiné osobě (bailee) za určitým dočasným účelem, který přináší prospěch buď jednomu z nich nebo oběma, na základě smlouvy, která výslovně stanoví nebo předpokládá, že ten, komu byla věc svěřena, ji bude řádně opatrovat, vrátí ji tomu, kdo ji předal, či s ní jinak bude disponovat v souladu s účelem smlouvy. Osoba, které byla věc svěřena, je za ni odpovědná a je povinna o ni řádně pečovat.

Zastavení. Předání věci movité za určitým účelem, ne pouhá úschova, na základě smlouvy, která buď výslovně stanoví nebo z ní vyplývá, že po splnění účelu bude vrácena nebo s ní bude naloženo v souladu se smlouvou, nebo že bude vydána na požádání. *Simpkins v. Ritter, 186 Neb. 664, 204 N.W. 2d 383, 385.*

Obecně tato smlouva není fiduciární, nejde o převod práva vlastnického. Liší se tedy od „trustu“ a nevzniká

tu vztah správce trustu—oprávněný. *Viz Trust. Viz také Pawn, Pledge.*

Actual bailment. Zastavení je možno uskutečnit a) formou reálného odevzdání statku zástavnímu věřiteli nebo jeho zmocněnci, b) formou konstruktivního odevzdání, kdy věc není reálně odevzdána, ale převedena právními prostředky, které se rovnají hmotnému odevzdání.

Bailment for hire. Úschova za úplat. Smlouva, v níž se ten, kdo věc odevzdává (bailor) zavazuje vyplatit odměnu tomu, komu věc odevzdal (bailee). *Viz výše Bailee for hire a viz níže Bailment for mutual benefit.*

Bailment for mutual benefit. Smlouva, která přináší prospěch oběma stranám, stanoví se v ní obvykle cena nebo kompenzace užítka ze smlouvy pramenícího, musí buď výslovně nebo implicitně obsahovat, že jde o smlouvu úplatnou. Například předání automobilu k opravě.

Bailment lease. Leasingová smlouva. V případě, že si někdo chce zakoupit zboží a není schopen je okamžitě zaplatit, může se stát jeho držitelem a užívat je, pokud platí dohodnuté splátky. Po splacení stanovené ceny, která může být zvýšena o určitou sumu, se stane vlastníkem věci. Tato smlouva je běžná u leasingu automobilů.

Constructive bailment. Zákonně předání věci movité nebo její zastavení. Příklad, kdy zákon ukládá předání nebo zastavení věci. *Wentworth v. Riggs, 159 App. Div. 899, 143 N.Y.S. 955, 956. Viz také Involuntary bailment.*

Gratuitous bailment. Úschova, depositum. Bezplatná úschova, z níž nemá uschovatel žádný prospěch.

Involuntary bailment. Nedobrovolné zastavení. Vzniká náhodným ponecháním věci v držení jiné osoby bez vlastnickova zavinění.

Lucrative bailment. Úplatná smlouva schovací nebo smlouva, z níž pramení nějaký prospěch.

Special bailment. V tomto případě stanoví zákon uschovatel nebo tomu, komu byla věc předána větší povinnost a větší míru odpovědnosti. Příkladem mohou být ubytovatelé a veřejní dopravci.

Bailor. Zástavce, uschovce, osoba, která předává nebo zastavuje věc movitou jinému na základě smlouvy o předání věci (Bailment). Převodce.

Bailout. „Pomoc“. Různé postupy, jejichž pomocí mohou vlastníci firmy získat zisk za výhodnějších daňových podmínek. U společností například může být rozdělení zisku akcionářům jinou formou než dividendami daňově výhodné. Distribuce zisku formou dividend je méně výhodná, protože dividendy podléhají dani z příjmu. *I.R.C. § 269. (Internal Revenue Code — Zákoník o vnitřních daních).*

Bailout stock. Dodatečné akcie. Preferenční akcie vydané namísto dividendy a nepodléhající dani. *I.R.C. § 305.*

Bait and switch. Nepoctivé prodejní praktiky. Při takovém způsobu prodeje se obvykle inzeruje nižší cena, aby se zákazníci přilákali do obchodu a pak, s odůvodněním, že není momentálně dostatek levného zboží, se jim nabízí obdobné zboží za vyšší cenu. Takové praktiky jsou v řadě zemí zakázány zákonem. *Viz Model Penal Code § 244. 7 (5). Tashof v. F.T.C., 437 F. 2d 707, 709.*

Balance. Bilance. Rozdíl mezi výší dluhů a výší pohledávek na účtu. Tato bilance je buď pasivní (debit balance) nebo aktivní (credit balance).

Často se používá ve smyslu zůstatek, nebo obecně k označení toho co přebývá.

Viz též Average daily balance.

Balance of payments. Platební bilance. Platební bilance státu v mezinárodním obchodě. Rozdíl mezi platbami do zahraničí a platbami ze zahraničí. Oficiální záznam zahraničních obchodních transakcí. Export je veden jako aktiva a import jako pasiva.

Balance of power. Rovnováha sil. Pojem mezinárodního práva označující takový systém rozložení sil, který by měl znemožnit, aby nějaký stát, ať již sám nebo ve spojení s jiným, vnucoval svoji vůli jiným státům nebo ohrožil jejich nezávislost. Viz též Separation of powers.

Balance of trade. Obchodní bilance. Představuje rozdíl hodnoty vyvezeného a dovezeného zboží. Jestliže import převyšuje export hovoříme o obchodním deficitu (trade deficit).

Balance sheet. Bilance, rozvaha. Výkaz o finanční situaci jakéhokoli obchodního subjektu uzavřený k určitému datu, hodnotu aktiv, pasiv a nároků zjištěná podle obecně platných pravidel pro vedení účetnictví. Viz též Profit and loss statement.

Consolidated balance sheet. Konsolidovaná rozvaha. Rozvaha vykazující finanční stav společnosti a jejich sesterských společností a poboček.

Net balance. Čistý zůstatek. V obchodní praxi se tak označuje částka, získaná prodejem akcií po odečtení nákladů spojených s tímto prodejem.

Balancing of interests. Vyvažování zájmů. Konstitucionální doktrína, ze které se vychází v případě soudního sporu, týkajícího se rozporu mezi pravidly státního a federálního obchodního zákonodárství. Jestliže se prokáže zájem státu jako oprávněný a a Kongres nemá v úmyslu dotyčnou oblast regulovat, bude žaloba státu úspěšná. Southern Pacific Co. v. State of Arizona ex rel., 325 U.S. 761, 65 S. Ct. 1515, 89 L. Ed. 1915.

Balancing test. Zvažování práv. Konstitucionální doktrína, která se týká případů, kdy soud zvažuje práva jednotlivce zaručená ústavou na straně jedné, a právo společnosti chránit své občany před porušováním jejich práv. Tato doktrína se často uplatňuje v případech, které se týkají svobody slova.

Balancing the equities. Přibl. zvažování přiměřenosti nároku. Z této teorie se vychází například v případech neoprávněné stavby, kdy stavba byla postavena na cizím pozemku. Soud tu přizná žalobci právo na finanční náhradu, nikoliv na naturální restituci v případě, že napadený zásah do vlastnického práva byl neúmyslný, byl důsledkem omylu a jestliže tento zásah je vzhledem k následkům, které by mělo odstranění stavby, nepatrný. Adamec v. McCray, 63 Wash. 2d 217, 386 P. 2d 427, 428.

Baliva. (Balliva, syn. Balivatus, Balivia) z lat. Ve starém anglickém právu se tak označovala soudní pravomoc šerifa nebo oblast, nad kterou tuto pravomoc vykonával. 3 Bl. Com. 283.

Balivo amovendo. Viz Ballivo amovendo.

Ballastage. Poplatek za právo těžit štěrk ze dna přístavu. Souvisí s pozemkovým vlastnictvím.

Ballistics. Balistika. Nauka o střelných zbraních, používaná v kriminalistice, zejména při určování ráže zbraně, zda ze zbraně bylo vystřeleno a zda určitá kulka byla vystřelena z určité zbraně.

Ballium. Pevnost, opevnění; také kauce.

Baloon mortgage. Balonová hypotéka. Hypotéka, která se splácí ve splátkách, z nichž poslední je podstatně vyšší než splátky předcházející.

Balloon note. „Balonový úpis“. Forma dlužního úpisu, kde se stanoví minimální splátky dlužné částky úroku v pravidelných intervalech, a kde podstatná část dlužné částky je splatná až na konci období, na něž byla půjčka poskytnuta; poslední splátka se zpravidla rovná poskytnutému úvěru.

Balloon payment. „Balonová splátka“. Poslední, vysoká splátka speciálního druhu půjčky. Viz Balloon mortgage a Balloon note, výše.

Ballot. Urna, Odvozeno od ballotta — kulatá schránka, používaná pro vyhazování volebních lístků. Hlasování pomocí předepsaných nebo předtištěných hlasovacích lístků nebo pomocí hlasovacího stroje.

Hlasovací lístek nebo páčka hlasovacího stroje, na němž nebo jehož pomocí provede volič svůj výběr. Sawyer Stores v. Mittchel, 1030 Mont. 148, 62 P. 2d 342, 348. Prostředek nebo zařízení, jehož prostřednictvím provede volič svůj tajný výběr tak, aby se mohlo určit, komu nebo jakému návrhu dal svůj hlas nebo proti čemu hlasoval. Porter v. Oklahoma City, Okl., 446 P. 2d. 384, 391.

Počet získaných hlasů. Též seznam kandidátů na určitý úřad.

Australian ballot. Viz toto heslo.

Joint ballot. Společné hlasování. V parlamentní praxi společné hlasování obou sněmoven parlamentu, výsledek hlasování je dán většinou dosaženou v tomto zasedání jako celku, nikoliv konkurujícími si většinami v jednotlivých sněmovnách.

Massachusetts ballot. Viz toto heslo

Mutilated ballot. Vadný, neplatný hlasovací lístek. Lístek, který má určité formální vady, je z něj odstraněno jméno kandidáta, chybí mu nějaká podstatná část, je podstatně zkrácený.

Office block ballot. Hlasovací lístek, na němž jsou zapsáni kandidáti na určitý úřad bez ohledu na svoji stranickou příslušnost.

Official ballot. Oficiální hlasování. Tento pojem se s ohledem na místní právní úpravu používá v několika významech. Může označovat hlasování provedené příslušným úředníkem; může vyjadřovat skutečnost, že hlasovací lístky musejí být tištěny pod dozorem pověřeného člena volební komise, zapečetěné komisí s tím, že jsou oficiálními hlasovacími lístky pro nadcházející volby.

Party column ballot. Hlasovací lístky politických stran. Lístky, na nichž jsou jména kandidátů jednotlivých politických stran umístěna ve sloupcích pod názvem nebo symbolem politické strany, bez ohledu na to, na jakou funkci kandidují.

Secret ballot. Tajné hlasování. Hlasování pomocí volebních uren, volebních zařízení, strojů, nikoliv však prostřednictvím zástupce, které probíhá takovým způsobem, aby osoba, která takto vyjádřila svoji vůli, nemohla být v žádném případě identifikována.

Ballot—box. Volební urna. Zamčená schránka, do níž se vhazují hlasovací lístky.

Balnarij. Podle římského práva zloději, kteří kradli oděvy ve veřejných lázních.

Ban. Ohlášky. Podle starého anglického práva prohlášení nebo veřejné oznámení zamýšleného sňatku. Exkomunikace; veřejně vyhlášená klatba. Slib mlčenlivosti složený soudním úředníkem před příchodem sporných stran. Statut, výnos nebo rozkaz; pokuta, trest.

Prostor, určité teritorium nebo území; prostor vymezený určitými hranicemi; určité závazky nebo omezení. Pole, okolí vesnice. Privilegované území obklopující město, vesnici nebo klášter.

Banc. Syn. Bench Soud. Místo, kde soud stále nebo pravidelně zasedá; soudní dvůr, např. *banc le roy*, královský soud, *banc le common pleas*, obecný soud.

„The full bench“. Plenární zasedání soudu. Zasedání všech soudců příslušného soudu na rozdíl od zasedání jednotlivých soudních senátů „*sitting en banc*“.

Banci narratores. Obhájci. Podle starého anglického práva se tohoto výrazu používalo pro zástupce před soudem, privilegované právníky tzv. serjeants. Nyní se používá pro advokáty ve věcech civilních. 1 Bl. Comm. 24.

Banco. Ital. Soudní stolice, sídlo soudu. V obchodních záležitostech se tento výraz používá i pro označení banky. Též část území ležící na protilehlém břehu, která náleží ke státnímu území a vznikla říčním nánosem. San Lorenzo Title & Improvement Co. v. City Mortgage Co., Tex. City App., 48 S.W. 2d 310, 314.

Bancus. Významné postavení; soudní stolice, sídlo soudu nebo tribunálu vykonávajícího spravedlnost. Často se tento výraz používá pro soud jako takový; obecný soud v Anglii se dříve nazýval, označoval „Bancus“.

Bancus reginae. Královský soud, resp. královnin, soud vládně-li královna. Viz Queen's Bench.

Bancus regis. Královský soud; Nejvyšší soudní tribunál vedle Parlamentu. 3 Bl. Com. 41.

Bancus superior. Nejvyšší soud. Takto se označoval Královský soud v době Protektorátu.

Bandit. Zločinec, člověk stojící mimo zákon nebo osoba pod klatbou; lupič nebo loupežník.

Banditti. Banda loupežníků.

Banditry. Organizovaná loupež, banditství, loupežné přeapadení, trestný čin praktikovaný zločinci a lupiči.

Bane. Zločinec. Též veřejně prohlášení za zločince, syn. k výrazu „*hutesium*“, hue and cry — vyvolat.

Baneret or banneret Korouhevň rytíř. Podle starého anglického práva rytíř pasovaný v poli tak, že část jeho praporece byla utata a přeměněna v korouhev. Rytíři, kterým bylo dovoleno nosit své korouhve v královském vojsku stejně jako baronům. Někdy byli označováni jako „*vexilarii*“.

Šlechtický titul, který, je-li udělen králem, se řadí hned za titul barona, jinak v posloupnosti patří za titul baroneta. 1 Bl. Comm. 403.

Bani. Věc nebo zvíře, které způsobily smrt člověka a propadly ve prospěch státu. Viz deodands.

Banishment. Vyhnanství, vypovězení ze země. Trest uvalený na zločince a nutící jej opustit zemi na určité období nebo doživotně. Synonymní k výrazům exil ne-

bo deportace, které též označují nucené opuštění vlasti. Viz též Deportation.

Bank. Banka. Instituce, zpravidla registrovaná obchodní společnost, jejíž činnost je zaměřena na příjem a ukládání peněz v hotovosti, prostřednictvím šeků nebo směnek, obchodních papírů a též poskytování půjček, vydávání cenných papírů na doručitele či bankovek. U.C.C. § 1—201 (4). Americké obchodní banky se dělí do dvou základních kategorií: státní banky a federální banky. Viz též Banking.

Soudní stolice, sídlo soudu: soud nebo tribunál složený ze soudců; sídlo soudu; soudní dvůr. Zasedání soudu nebo soudního dvora; shromáždění všech soudců určitého soudu. Viz Banc.

Břeh, stoupající svah nebo násep, lemující např. vodní toky. Půda přiléhající k řece. Část vodního toku, která reguluje vodu. Navigace, která udržuje vodní tok v původním korytu tak, aby se nevyliil ani při dosažení vysokého stavu vody. Vodou omývaný a relativně stabilní břeh nebo násep při vnější linii říčního koryta, který odděluje koryto od přiléhajících pozemků a slouží k regulování a udržení vodního toku uvnitř jeho přirozeného koryta. Pásmo ležící mezi linií nejnižšího a nejvyššího obvyklého stavu vodního toku. Násep, který brání před vyliitím vod z břehů. Ani linie obvykle nejnižšího stavu vody, ani obvykle nejvyššího, ani středního stavu vody se nepovažuje za hranici dělící koryto od břehu. Břehy jsou půdou, na níž roste v lokalitě obvyklá vegetace, pokud nejsou příliš strmé, zatímco koryto má jiný charakter, je většinou bez vegetace s výjimkou vegetace vodní. U splavných říčních toků, kde jsou značky stanovené zákonem, označují tyto značky tzv. říční břeh.

Advising bank. Avizující banka. Banka, která oznamuje poskytnutí úvěru jinou bankou. U.C.C. § 5—103 (e).

Bank acceptance. Bankovní akcept, směnka.

Bank-account. Bankovní účet. Peněžní suma, vklad, uložený v bance nebo u bankéře zákazníkovi, který může být na základě zákaznickova příkazu vybrán. Vzájemné započtení uložených a vybraných peněžních částek na vkladních knížkách a účtech. Jakýkoli bankovní účet včetně běžného, vázaného, úročného a sporožirového účtu. U.C.C. § 4—104 (a) Viz též Joint bank account.

Bank bill. Viz Bank note, níže.

Bankbook. Vkladní knížka. Knižka, kterou vlastní zákazník banky a která vykazuje stav jeho účtu. Viz Pass-book.

Bank charter. Bankovní zakládací listina. Dokument vydaný příslušnou federální bankou nebo příslušným úřadem, který povoluje založení společnosti pro bankovní podnikání.

Bank credit. Bankovní úvěr. Úvěr, kterým banka zákazníkovi poskytuje na úrok nebo proti určité záruce dohodnutou peněžní částku.

Bank debit. Debet. Souhrn pasiv a pohledávek na bankovním účtu.

Bank deposit. Vkladní účet. Hotovost, šeky a splatné pohledávky ve prospěch vkladatelova účtu. Uložení peněz u banky, které zakládá smlouvu mezi bankou a vkladatelem. U.C.C. § 4—103.

Demand deposit. Vklad ihned vyplatitelný na požádání.

Time deposit. Vázaný vklad, termínovaný vklad. Vklad, který má výpovědní lhůtu (např. třicet dní) pro výběr.